

UIM Hovedpostkasse

26. februar 2024

Ankestyrelsens svar til høring om forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik (Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp) – 24-12092

J.nr. 24-12092

Udlændinge- og Integrationsministeriet har ved mail af 30. januar 2024 bedt Ankestyrelsen om bidrag til besvarelse af høring om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp.

Ankestyrelsen

7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen vurderer, at en udvidelse af bestemmelsens personkreds vil føre til en markant sagstilgang og dermed øgede udgifter til sagsbehandling. Det er Ankestyrelsens vurdering, at en meget høj andel af de berørte borgere vil klage over deres afgørelser. Det skyldes, at den ydelse, de nu modtager, vil blive nedsat, og dermed mister de en væsentlig del af deres forsørgelsesgrundlag.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Økonomiske bemærkninger

Ankestyrelsen estimerer, at lovændringen, hvis den bliver vedtaget, vil føre til en sagstilgang på ca. 8.000 sager, når den får virkning i 2025. Sagsbehandlingen af disse 8.000 sager vil resultere i en midlertidig merudgift på 34,7 mio. kr. Estimatet er baseret på, at det i lovforslaget er beskrevet, at lovændringen forventes at ramme omkring 10.000 borgere, når den får virkning 1. juli 2025. Ydermere er det noteret, at disse borgere vil opleve en væsentlig nedgang i deres ydelse, når de mister retten til kontanthjælp og skal overgå til andre ydelser. Det er vanskeligt at estimere, hvor stor en sagstilgang, der kan forventes, men Ankestyrelsen vurderer på baggrund af ovenstående, at de fleste af de berørte borgere vil klage (ca. 80 procent).

Ankestyrelsen vurderer, at de 8.000 sager vil komme i løbet af ganske få måneder i slutningen af 2025. Det vil resultere i en sagspukkel, da Ankestyrelsen inden for de eksisterende rammer ikke har mulighed for at behandle så mange sager. Hvis der ikke tilføres de nødvendige ressourcer til området, vil det føre til længere sagsbehandlingstider, som også kan ramme andre sagsområder.

Udover sagstilgangen på 8.000 sager, når lovgivningen får virkning, estimerer Ankestyrelsen, at lovændringen vil føre til en sagstilgang på 50 sager årligt. Estimatet er baseret på det antal sager, Ankestyrelsen modtager som følge af den gældende lovgivning med den mindre personkreds. En sagstilgang på 50 sager svarer til en årlig, varig merudgift på 0,2 mio. kr.

Venlig hilsen

Jacob Hess

Hørings svar - Høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik (Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp)

BL – Danmarks Almene Boliger er opmærksom på, at der er lovforslag i høring om ændring af lov om aktiv socialpolitik (skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp)

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at den berørte persongruppe, som skønnes at omfatte 10.000 personer vil opleve en væsentlig nedgang i ydelsen. En sammenligning af kontanthjælpssatserne for 2024 med satserne for selvforsørgelses- og hjemsendelsesydelse og overgangsydelse (SHO) viser, at personer over 30 år, som ikke har børn, i dag kan modtage 12.326 kr. pr måned i kontanthjælp, hvor de med vedtagelse af lovforslaget må antages at modtage 6.553 kr. pr måned. Tilsvarende gælder for en enlig forsørger over 30 år, som i dag kan modtage 16.382 kr. pr. måned, men med dette lovforslag kun vil modtage 13.105 kr. pr. måned.

Lovændringen vil være særligt problematisk, hvis effekten af ovenstående indtægtsnedgang ikke helt eller delvist afbødes af børnetillæg og tillæg til enlige forsørger.

65 procent af alle kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere med indvandrerbaggrund bor i dag i almen bolig. På baggrund af oplysninger i e-indkomstsregisteret for lønmodtagere, skønner BL, at godt 6.300 af disse beboere berøres af lovforslaget.

Øget risiko for hjemløshed og flere udsættelser

Kontanthjælpsmodtagere søger boliger, der passer med deres ydelse. Når ydelsen begrænses ganske væsentligt, vil der være mange, som ikke længere har råd til deres nuværende bolig.

I en situation, hvor der også er stort behov for billige boliger til løsning af hjemløshed, og hvor også ukrainske flygtninge skal have plads på boligmarkedet, så kan det være vanskeligt at finde anden tilstrækkeligt billig bolig for såvel borgeren som for en kommune, der ønsker at bistå med en kommunal anvisning.

På den baggrund kan det frygtes, at de personer, der er overgår fra kontanthjælp til SHO-ydelse, kan komme i stor risiko for udsættelser.

Igennem mange år er der målrettet arbejdet for at forebygge udsættelser. For den enkelte familie er en udsættelse en social tragedie. Udsættelser efterlader den enkelte med gæld. Men en udsættelse er også omkostningstunge for både boligorganisationer og kommuner, jf. vedlagt BL's faktaark af omkostningerne ved en udsættelse.

Hvis lovændringen fører til et øget antal udsættelser, er der også risiko for, at hjemløsheden stiger, fordi det netop er vanskeligt at finde anden tilstrækkeligt billig bolig.

Vores vurdering er, at en enlige på SHO-ydelsen højst kan betale en husleje på 3.000 kr. pr. måned.

Boligportalen over almene boliger, danmarkbolig.dk, viser, at der i hele landet findes ca. 10.000 familieboliger, der har en husleje på højst 3.000 kr. Men langt de fleste af disse boliger er ikke-ledige og efterspørgslen efter de billigste boliger er generelt højt, både via boligorganisationernes venteliste og fra de kommuner, som både skal huse hjemløse og ukrainske flygtninge.

På hjemløseområdet er det et veletableret faktum, at for at løse sociale problemstillinger er det væsentligt, at borgeren har egen base i form af en bolig, hvor man kan arbejde med de øvrige problemstillinger.

BL opfordrer til, at der foretages en tæt monitorering af udviklingen i udsættelser af den berørte gruppe, med henblik på at vurdere konsekvenserne af lovændringen.

Bevægelse ud af de større byer

Generelt ligger de billigste boliger uden for de større byer, og efterspørgslen er her lavere end i de større byer. Der kan også være risiko for, at berørte kontanthjælpsmodtagere vil søge mod de billigere boliger udenfor de større byer, og det vil være kontraproduktivt i forhold til at finde beskæftigelse.

Komplekse udfordringer

Mange af de borgere, som i dag modtager kontanthjælp, har komplekse udfordringer og har derfor svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet, jf. Reformkommissionen. Hos denne målgruppe vil de økonomiske incitamenter i form af sænkning af ydelserne ikke være afgørende. Der skal andre indsatser til for at hjælpe dem i arbejde.

Derfor anbefales det med afsæt i Reformkommissionens analyser at overveje, om man frem for at begrænse ydelserne for disse målgrupper, i stedet implementere Reformkommissionens anbefalinger.

Venlig hilsen

Bent Madsen

Hvad koster en udsættelse?

Der er mange omkostninger forbundet med en udsættelse - både for lejeren, boligorganisationen og kommunen

Boligorganisationens udgifter dækker

bl.a. over:

- Huslejerestancer og evt. istandsættelse af lejemål (40.000-90.000 kr.).
- Boligrådgivere: Rykkere, indledende inkasso, flytteafregning, genudlejning (1.000 kr.).
- Ejendomsfunktionærer: Fra-/indflytningssyn, flytning af indbo, udsættelse, m.v. (2.000 kr.).
- Deltagelse i fogedretsmøde og eff. udsættelse (1.000 kr.).

Selvom de fleste af disse udgifter tilfalder lejer, er det i sagens natur oftest ikke muligt for boligorganisationen at inddrive de skyldige beløb.

Kommunens udgifter dækker bl.a. over:

- Administrations- og sagsbehandlingstid ifm. udsættelsen (3.000 kr.).
- Evt. sagsbehandling i tilfælde af, at der er tale om børn (6.000 kr.). Dertil kommer evt. anbringelse af børn.
- Istandsættelse af lejemål i tilfælde af, at denne er boligsocialt anvist (50.000 kr.). Dertil kommer evt. flytning og opmagasinering af lejers indbo.
- Evt. herberg eller krisecenter på ca. 1.000 kr. pr. døgn.
- Hertil afledte effekter, hvis borgeren fx mister sit arbejde.

For en boligorganisation koster en udsættelse i gennemsnit 54.000 kr.

For en kommune koster en udsættelse af en anvist borger fra 53.000 kr.

For den enkelte og dennes familie kan en udsættelse have store økonomiske og sociale omkostninger

Hvad koster en udsættelse?

Livssituationen kan ændre sig efter en udsættelse

Tilknytning til arbejdsmarkedet

Udsættelse kan påvirke tilknytningen til arbejdsmarkedet. Ca. 30 pct. af udsatte lejere mister deres arbejde året efter udsættelsen, og det har en umiddelbar påvirkning bl.a. på de offentlige kasser. For hver FH-ansat, som bliver arbejdsløs, forværres de offentlige finanser i størrelsesordenen 275.000 kr. pr. år.

Ligeledes angiver knap halvdelen af kommuner, at overførselsmodtagere i mindre grad står til rådighed for aktivering og beskæftigelse, hvis de oplever en udsættelse.

Familierelationer

Af de udsatte lejere, som på udsættelsestidspunktet var i et parforhold, evt. med børn, oplyser 29 pct., at deres parforhold ophørte og/eller at børnene blev anbragt. Ligeledes oplyser 6 pct. af dem med samvær med børn, at samværet ophørte ifm. udsættelsen.

Helbred

Helbredsmæssige udfordringer, både i form af misbrugs-, psykiske og fysiske problemer, kan medvirke til udsættelsen, men udsættelsen i sig selv kan også forårsage sygdom. Fx vurderer 39 pct., at de selv eller deres partner har oplevet psykisk sygdom efter udsættelsen.

Hjemløshed

For omkring hver femte udsatte lejer foreligger der ikke oplysninger om en ny bopæl året efter udsættelsen. I Hjemløsetællingen for 2022 angiver 18 pct. af dem i en hjemløshedssituation, at deres hjemløshed skyldes udsættelse af bolig.

Lovforslag mangler kortlægning af potentielt alvorlige konsekvenser for børn

Forslag til Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik (Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp)

Forslaget udvider beskæftigelseskravet, så særligt borgere med ikke-vestlig baggrund på kontanthjælp fremadrettet vil modtage de lavere Selvforsørgelses- og Hjemrejseydelse eller Overgangsydelse (SHO-ydelse). Ændringen sker med henblik på at give en stærkere tilskyndelse til at komme i arbejde.

Børnerådet finder det problematisk, at der ikke er foretaget vurderinger af, i hvilket omfang lovændringen rammer børn, når deres forældre omfattes af den skærpede rådighedspligt. Børnerådet finder det endvidere problematisk, at der ikke i lovforslaget er foretaget en vurdering af, hvorvidt den foreslåede lovændring vil medføre forværringer i levestandarden for et antal børn og unge, som risikerer at vokse op i fattigdom i modstrid med Børnekonventionens artikel 27. Der mangler også dokumentation for, at de planlagte børne- og fritidstillæg vil være tilstrækkelige til at sikre, at børn ikke påføres en øget risiko for afsavn, som konsekvens af den foreslåede ændring og det nye kontanthjælpssystem. Formålet med at give forældre et øget økonomisk incitament for arbejde står ikke mål med, at deres børn skal vokse op på et utilstrækkeligt levegrundlag.

Børnerådet mener, at der i forbindelse med forslaget burde være gennemført børnerettighedsvurderinger (Child Rights Impact Assessment (CRIA)) for at sikre, at lovgivningen lever op til Børnekonventionen¹. Ændringen burde være blevet vurderet i forhold til dens konsekvenser for børns rettigheder, hverdag og trivsel. Derudover anbefaler vi, at lovens funktion i praksis skal monitoreres og evalueres.

Uklart hvor mange børn rammes

Danmark har blandt andet gennem Børnekonventionen forpligtet sig på, at børn skal vokse op med en levestandard, som sikrer deres fysiske og psykiske udvikling. Forældrene har forsørgelsespligten, men staten skal om nødvendigt understøtte og bistå forældrene, hvis de ikke selv kan sikre børnene ordentlige levevilkår.

Det er veldokumenteret, at en opvækst i fattigdom kan trække lange spor ind i voksenlivet og være med til at svække både barnets udvikling og trivsel². Staten har derfor en forpligtelse ift. at forhindre, at børn

¹ [Børnekonvention, General comment No. 14 \(2013\) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration](#)

² [Lesner, R. \(2023\) "Konsekvenser af børnefattigdom", Samfundsøkonomen, 2023\(2\)](#)

vokser op i fattigdom. Børnefattigdommen i Danmark er i forvejen kraftigt stigende³, og hvis lovforslaget gennemføres, er der en reel risiko for, at antallet af børn, som vokser op i fattigdom, vil stige yderligere.

I bemærkningerne til lovforslaget estimerer Udlændige- og Integrationsministeriet, at ca. 10.000 borgere vil opleve, at de fremadrettet vil få en lavere SHO-ydelse og senere Mindstesats, når de nye satser implementeres jf. aftalen om et nyt kontanthjælpssystem⁴.

I forbindelse med forarbejdet til lovforslaget er der ikke foretaget en vurdering af, hvor mange blandt de 10.000 borgere, der står til at få sin ydelse nedsat, som har forsørgelsespligt overfor hjemmeboende børn under 18 år. Der er derfor heller ikke regnet på, hvor mange børn vil blive påvirket af ændringen. Baseret på beregninger fra Beskæftigelsesministeriet er der grund til at antage, at antallet af berørte børn er større end selve målgruppen for lovændringen. Omkring halvdelen af de 10.000 forventes at være forsørgere, som tilsammen har 11.000 børn⁵.

Det fremgår i delaftalen om det nye kontanthjælpssystem, at SHO-ydelserne i 2025 skal erstattes af en ny Mindstesats, og at man også vil kompensere børnefamilier med de nye børne- og fritidstillæg⁴. Men det er ikke lagt frem i forbindelse med lovforberedelserne, hvad den samlede effekt vil være for familier, når alle delelementer af det nye kontanthjælpssystem er indført. I et svar til Beskæftigelsesudvalget har Beskæftigelsesministeriet regnet på det. Overgangen fra uddannelses- eller kontanthjælp til SHO-ydelse (og senere Mindstesats) kan påvirke den disponible indkomst for en familie ganske betydeligt⁶. I nedenstående tabel er ændringen i disponibel indkomst pr. måned udregnet på baggrund af tallene fra udvalgssvaret.

Tabel 1: Ændringer i disponibel indkomst for forskellige familietyper ved skift fra uddannelses- og kontanthjælp til SHO-ydelse eller Mindstesats (kroner pr. måned, 2023-priser)

Ydelse i dag:	Forskel i disponibel indkomst ved skift til SHO-ydelse		Forskel i disponibel indkomst ved skift til ny Mindstesats	
	Uddannelseshjælp	Kontanthjælp	Uddannelseshjælp	Kontanthjælp
Enlige				
1 Barn	-200	-300	-500	-600
2 Børn	-300	-300	-500	-500
3 Børn	-300	-300	-300	-300
4 Børn	-300	-300	-200	-200
Par				
1 Barn	-800	-6.000	-300	-5.500
2 Børn	-500	-5.100	400	-4.200
3 Børn	-400	-4.900	1.000	-3.500
4 Børn	-300	-4.700	1.100	-3.300

Kilde: Egne beregninger på Beskæftigelsesministeriets beregninger på Familietypemodellen, Tabel 1, Svar på BEU 8,

³ [UNICEF \(2023\), Child Poverty in the Midst of Wealth, Innocenti Report Card 2018](#)

⁴ [Aftale om Nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst, 2023](#)

⁵ [Altinget, Nye tal om kontanthjælpsaftale: 11.000 børn risikerer fremover at vokse op i fattigere hjem](#)

⁶ [Endeligt Svar til spørgsmål 8 Beskæftigelsesudvalget \(BEU\), Samling 2023-2024.](#)

samling 2023-24. Beskæftigelsesministeriets anmærkninger og forudsætninger er gældende. Ved Mindstesatsen er indregnet effekterne af nyt børne- og fritidstillæg.

Som det fremgår af tabel 1, vil skiftet fra Uddannelses- eller kontanthjælp til SHO-ydelserne betyde en nedgang i disponibel indkomst for alle familier med forsørgelsespligt over for børn under 18 år. Par, som i dag er på kontanthjælp, vil blive ramt særligt hårdt, og de vil fortsat være stillet væsentligt ringere, når Mindstesatsen og de nye tillæg indføres.

Primært børn fra udsat gruppe rammes

Vi ved, at SHO-ydelserne er en medvirkende faktor til, at børn af indvandrere og efterkommere i dag lever i fattigdom². Baseret på Beskæftigelsesministeriets beregninger vil lovændringen resultere i, at flere børn fremadrettet vil risikere en opvækst i fattigdom.

Dette vil ske på trods af den politiske målsætning om at nedbringe antallet af børn i lavindkomstfamilier, hvor man i den politiske aftale om det nye kontanthjælpssystem anerkender de store negative konsekvenser, det har for børn, når forældrene er på kontanthjælpsydelse⁴.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at formålet med ændringen er, at man vil give et øget økonomisk incitament for at få borgere med ikke-vestlig baggrund i arbejde. Godt 90 % af de ca. 10.000 påvirkede vurderes at have en ikke-vestlig baggrund. Der er imidlertid ingen vurdering af, hvorvidt dette formål realistisk kan realiseres gennem de foreslåede økonomiske incitamenter.

Børn af flygtninge og efterkommere er i forvejen massivt overrepræsenterede i fattigdomsstatistikkerne. Kun omkring 40% af børn, som i dag lever i fattigdom, kommer fra etnisk danske familier⁷. Lovændringen vil komme til at flytte flere familier ned på det problematisk lave forsørgelsesgrundlag.

Børnerådets holdning

Børnerådet finder det beklageligt, at Udlændinge- og Integrationsministeriet ikke i forbindelse med lovforslaget har fået lavet beregning på, hvor mange børn påvirkes af den foreslåede skærpede rådighedspligt med den virkning, at der er risiko for, at deres ret til en rimelig levestandard krænkes. Det er Børnerådets opfattelse, at der bør skabes klarhed over de potentielle indvirkninger på børnenes forhold, og at dette bør ske gennem børnerettighedsvurderinger (CRIA) af den foreslåede lovgivning.

Børnerådet vurderer på baggrund af tal fra Beskæftigelsesministeriet, at et betydeligt antal børn bliver ramt af den skærpede rådighedsforpligtelse, og at der derfor er en betydelig risiko for, at mange af dem vil vokse op i fattigdom. Der mangler dokumentation for, at børne- og fritidstillægget i tilstrækkelig grad kan modvirke, at børn kommer til at opleve fattigdomsrelaterede afsavn som konsekvens af forældrenes nedgang i ydelse.

Børnerådet mener, at det er nødvendigt med en officiel fattigdomsgrænse, som muliggør en systematisk opfølgning på og forebyggelse af øget børnefattigdom.

Børnerådet finder det bekymrende, at man med lovforslaget lægger op til at forværre forholdene for børn af flygtninge og efterkommere på kontanthjælpsydelse. De er i forvejen i en udsat position og overrepræsenteret i fattigdomsstatistikken. Det strider imod Danmarks forpligtelser jf.

Børnekonventionen artikel 2 stk. 1, når udvidelsen af beskæftigelseskravet i praksis resulterer i forskelsbehandling af børn baseret på deres forældres etniske og sociale oprindelse. Børnerådet mener,

⁷ [Kraka \(2022\), En fremtid i fattigdom - Nye perspektiver på børnefattigdom i Danmark](#)

at ønsket om at få flere fra denne målgruppe i arbejde ikke må ske på bekostning af børnenes ret til et anstændigt levegrundlag.

Endelig anbefaler Børnerådet, at der sker opfølgning på og evaluering af konsekvenserne for rettighederne for børn af modtagerne af disse ydelser, med henblik på også i fremtiden at sikre børnenes rettigheder efter Børnekonventionen.

Med venlig hilsen

Bente Boserup
Forperson

Maja Olesen
Sekretariatschef

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Beskæftigelse og Dansk
Att. Leo Torp

IT og CPR
Holbergsgade 6
1057 København K
Telefon 72 26 97 35
cpr@cpr.dk
www.cpr.dk

Sagsnr.
2024 - 1552

Doknr.
97489

Dato
09-02-2024

Udlændinge- og Integrationsministeriet har den 29. januar 2024 sendt lovforslag om ændring af lov om aktiv socialpolitik (Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp) i høring med anmodning om bemærkninger senest den 16. februar 2024.

I den anledning skal CPR-kontoret bemærke følgende:

1. Overordnede problemstillinger ift. personkredsen omfattet af kravet om fuldtidsbeskæftigelse.

Efter forslaget gælder kravet om fuldtidsbeskæftigelse i en nærmere angivet periode alle udlændinge, der på baggrund af indrejse fra udlandet er blevet folkeregistreret i riget med virkning fra den 2. april 1968 eller senere, og som ikke tidligere har været folkeregistreret i riget. Kravet gælder endvidere for personer, der er blevet folkeregistreret som indrejst fra udlandet i riget med virkning fra den 2. april 1968 eller senere efter udlandsophold i mere end 12 på hinanden følgende måneder.

Det bemærkes, at CPR blev oprettet den 2. april 1968. CPR indeholder oplysninger om alle personer, som efter den 2. april 1968 har boet her i landet og været tilmeldt en dansk kommune – for Grønlands vedkommende dog først siden 1. maj 1972. Personer bosat på Færøerne registreres ikke i CPR, og i relation til indrejse og udrejse til Danmark eller Grønland betragtes Færøerne som et andet nordisk land.

Ved etableringen af CPR den 2. april 1968 blev kun den aktuelle bopælsadresse registreret i CPR. Almindeligvis blev fødselsdatoen indsat som tilflytningsdato med en usikkerhedsmarkering, da systemet krævede, at datofeltet udfyldtes, og da den konkrete tilflytningsdato kunne være forbundet med usikkerhed.

Først med virkning fra den 1. januar 1971 er tidligere adresseoplysninger gemt i systemet. For personer født før den 1. januar 1971 er den adresse den pågældende boede på, på denne dato, den tidligst registrerede adresse i CPR. Det vil endvidere almindeligvis fremgå af CPR, at vedkommende har boet på denne adresse siden fødslen. Dette er en følge af systemets daværende indretning og er ens for alle. Som følge af ministeriets praksis er det ikke muligt at få rettet dette.

Det vil derfor ikke på basis af CPR i alle tilfælde kunne konstateres, om en person er omfattet af den foreslåede personkreds. Opmærksomheden henledes herved også på det ovenfor anførte vedrørende Grønland og Færøerne.

Det bemærkes endvidere, at CPR indeholder oplysninger om ca. 10 mio. personer, herunder afdøde personer. Hovedparten er personer, der opfylder eller har opfyldt kriterierne for at blive bopælsregistreret her i landet. Det er i sagens natur ikke muligt for så stor en population at sikre, at CPR's oplysninger om bopæl (herunder indrejse og udrejse) til enhver tid og uden nogen tidsforskydning er i overensstemmelse med de faktiske forhold. Der vil således være fejl i registreringerne i CPR, herunder registreringerne af bopæl (herunder registrering af indrejse og udrejse), navnlig for så vidt angår bopælsregistreringer, som ligger tilbage i tid.

Det bemærkes herved, at når en flytning er registreret i CPR, kan flytningen, herunder datoen for flytningen, efter CPR-lovens § 12, stk. 6, 2. pkt., kun ændres, hvis det over for kommunalbestyrelsen dokumenteres, at de registrerede oplysninger er forkerte. En borger vil således have vanskeligt ved at få rettet forkerte registreringer i CPR af bopæl (herunder indrejse og udrejse), navnlig for så vidt angår registreringer, som ligger tilbage i tid, hvor det er erfaringen, at dokumentation kan være vanskelig at fremskaffe.

Ovennævnte forhold ses at give visse udfordringer ift. at implementere den foreslåede ordning navnlig på baggrund af CPR's registreringer fra den 2. april 1968, hvilket synes at være forudsat i lovforslagets bemærkninger, idet der dog også i lovforslagets bemærkninger er peget på kommunens undersøgelsespligt henholdsvis borgeres oplysningspligt.

Der bør herudover i lovforslagets bemærkninger være en mere udførlig beskrivelse af de udfordringer, der er forbundet med at lægge vægt på bopælsregistreringer i CPR (herunder af indrejse og udrejse), der går så langt tilbage i tid. Det gælder også udfordringer for kommunerne i forhold til at opfylde den i lovforslaget beskrevne undersøgelsespligt, samt udfordringer for borgerne i forhold til at dokumentere, at en bopælsregistrering, der ligger tilbage i tid, er forkert.

Det bemærkes endvidere, at det i lovforslaget er forudsat, at det færøske folkeregistreringssystem giver mulighed for at konstatere, om en person før 2. april 1968 er registreret med bopæl på Færøerne. Det forudsættes at bero på Udlændinge- og Integrationsministeriets nærmere undersøgelse, om dette rent faktisk er muligt.

2. Begrebsanvendelse i forhold til CPR

I lovforslaget anvendes udtrykket "folkeregisteradresse" henholdsvis "folkeregistrering". Denne begrebsanvendelse er anvendt i bestemmelsen i § 11, stk. 8, i lov om aktiv socialpolitik. Disse udtryk er ældre udtryk for registrering af bopæl i CPR, herunder registrering af indrejse, hvilket er mere præcise og ajourførte betegnelser, som derfor bør anvendes. I nogle tilfælde er udtrykket "registrering i CPR" anvendt i lovforslagets bemærkninger. I disse tilfælde bør det præciseres, hvilken form for registrering der er tale om (registrering af bopæl, registrering af indrejse eller udrejse o.s.v.).

3. Mere tekstnære bemærkninger

På side 8 i lovforslagets bemærkninger er henvist til lov om Det Centrale Personregister (CPR). Henvielsen bør suppleres med en henvisning til seneste lovbekendtgørelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1010 af 23. juni 2023 med senere ændringer.

I sidste afsnit på side 8 ("Tidspunktet for folkeregistrering i riget har betydning for, at personen skal opfylde beskæftigelseskravet...") skal "at" erstattes af "om". Det bemærkes, at afsnittet ikke indeholder en fyldestgørende beskrivelse af reglerne for registrering af indrejse henholdsvis udrejse. Lovforslagets bemærkninger bør forsynes med en sådan beskrivelse. Der kan herom henvises til vejledning nr. 9806 af 26. oktober 2023 kapitel 5 og 6.

På side 9, første afsnit skal det anførte om bopælsregistrering på Færøerne tilsvarende uddybes, således at det fremgår, hvilke betingelser der er afgørende herfor.

På side 9 er i midterste afsnit: "Kommunen vil ved et opslag i CPR i mange tilfælde umiddelbart kunne afgøre..." anført, at ved benyttelse af CPR er det imidlertid vigtigt at være opmærksom på, at oplysningerne i CPR som hovedregel er baseret på personens egne indberetninger til kommunen." Dette er korrekt i den forstand, at alle borgere har en pligt til at anmelde flytning, herunder udrejse henholdsvis indrejse. Imidlertid har kommunerne en undersøgelsespligt i forhold til at sikre, at bopælsregistreringer i CPR er korrekte. Der henvises til CPR-lovens § 12, stk. 4, 2. pkt., hvoraf det følger, at hvis en kommunalbestyrelse har en formodning om, at en anmeldt flytning ikke er korrekt, kan den til brug for sin stillingtagen anvende reglerne i § 10, stk. 2 og 3. Efter CPR-lovens § 10, stk. 1, har kommunalbestyrelsen herudover en pligt til at undersøge en sag for at rette eventuelle fejl, såfremt kommunen får en formodning om, at en person ikke er korrekt bopælsregistreret. Efter CPR-lovens § 10 a varetager kommunalbestyrelsen endvidere den forebyggende og kontrollerende indsats med at sikre korrekt bopælsregistrering i CPR.

I afsnittet bør der endvidere være en beskrivelse af den ovenfor under punkt 1 nævnte problemstilling vedrørende mulige ukorrekte bopælsregistreringer i CPR tilbage i tid, herunder den omstændighed, at hvis en flytning er registreret i CPR, kan flytningen, herunder datoen for flytningen, efter CPR-lovens § 12, stk. 6, 2. pkt., kun ændres, hvis det over for kommunalbestyrelsen dokumenteres, at de registrerede oplysninger er forkerte. Det bemærkes endvidere i relation til det i bemærkningerne beskrevne om borgerens dokumentationspligt, at det kan være forbundet med betydelige vanskeligheder at dokumentere forhold tilbage til 1968, hvilket bør gøres til genstand for overvejelse i lovforslagets bemærkninger.

Med venlig hilsen

Grete Kongstad

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet

21. februar 2024

DRC Dansk Flygtningehjælps bemærkninger til udkast til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik (Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp)

Udlændinge- og Integrationsministeriet har den 29. januar 2024 sendt ovenstående lovforslag i høring med en frist for eventuelle bemærkninger den 26. februar 2024.

DRC Dansk Flygtningehjælp sætter pris på muligheden for at fremkomme med bemærkninger.

DRC Dansk Flygtningehjælp ønsker først og fremmest at beklage, at der eksisterer en lavere forsørgelsesydelse for udvalgte borgere i Danmark med samme behov som andre borgere i en lignende situation. Vi har gennem mange år udtrykt kritik af den lave starthjælp, integrationsydelse og nu selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse. Nærværende lovforslag lægger op til en udvidelse af den målgruppe, der skal modtage denne lavere ydelse og dermed til forringelse af mange menneskers levevilkår, hvilket vi mener vil have en række u hensigtsmæssige konsekvenser for den enkelte og for samfundet.

Lovforslaget udvider personkredsen, der skal leve op til optjeningsbetingelsen på mindst 2,5 års fuldtidsbeskæftigelse inden for de seneste 10 år for at kunne modtage uddannelses- eller kontanthjælp. Udvidelsen indebærer, at personer, der den 2. april 1968 eller senere er blevet folkeregisteret som førstegangsendrejt i riget eller indrejt efter mindst 12 sammenhængende måneder i udlandet, skal opfylde beskæftigelseskravet for at få adgang til uddannelses- eller kontanthjælp. Derudover skal de også opfylde den allerede eksisterende optjeningsbetingelse om mindst 9 års ophold i riget inden for de seneste 10 år.

Af lovbemærkningerne fremgår det, at det skønnes, at omkring 10.000 personer vil opleve en væsentlig nedgang i ydelsen, fordi de ikke vil opfylde kravet om fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2,5 år inden for de seneste 10 år, som er en betingelse for fortsat at modtage uddannelses- eller kontanthjælp.

Af lovbemærkningerne vedrørende økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige fremgår det, at flere vil være berettiget til yderligere særlig støtte og boligsikring grundet den lavere forsørgelsesydelse. Vi vil også gerne fremhæve, at flere vil have behov for at søge om hjælp i særlige tilfælde til diverse udgifter i hverdagen, som de vil være berettiget til grundet den lavere ydelse.

DRC Dansk Flygtningehjælp mener ikke, at denne gruppe har brug for yderligere økonomiske incitamenter til at komme i arbejde. De borgere, som er vurderet aktivitetsparate, har ofte komplekse og flerfacetterede problemstillinger, som ikke løses ved lavere ydelser og en mere økonomisk presset hverdag.

Mennesker, der har været på kontanthjælp i mange år og ikke har kunnet få fodfæste på arbejdsmarkedet, burde i stedet have en grundig udredning af deres udfordringer og muligheder og dermed en afklaring af deres fremtidige forsørgelsesgrundlag i samarbejde med kommunen. Mennesker, der har været langvarigt på kontanthjælp, har ofte familiemæssige, sociale og sundhedsmæssige udfordringer. Det kan også i sig selv have en række negative konsekvenser at være så længe i kontanthjælpssystemet.

Disse problematikker løses ikke med en lavere forsørgelsesydelse, men bør løses med en intensiv, systematisk og længerevarende indsats, som enten kan bringe dem i arbejde eller afklare dem til fleksjob eller førtidspension.

Rockwool Fondens Forskningsenhed har i flere analyser påpeget, at de lave ydelser har en begrænset beskæftigelseseffekt og samtidig flere negative sociale konsekvenser, som for eksempel fattigdom, mere berigelseskriminalitet blandt kvindelige flygtninge, dårligere trivsel samt børn og unge, der klarer sig dårligere i skolen og opnår kortere uddannelse på længere sigt.

DRC Dansk Flygtningehjælp skal derfor opfordre til, at man i stedet afsætter flere ressourcer til en mere intensiv indsats i kommunerne, så mennesker på langvarig kontanthjælp får hjælp til deres udfordringer og en afklaring af deres fremtid. Vi står gerne til rådighed med vores mangeårig erfaring på dette område.

Med venlig hilsen

Charlotte Slente

Generalsekretær

DRC Dansk Flygtningehjælp

Dato 26. februar 2024

Udlændinge- og Integrationsministeriet,

uim@uim.dk, Lto@uim.dk

Dansk Socialrådgiverforening

faglig handlekraft

Høringssvar vedrørende forslag om skærpede betinger for ret til kontanthjælp i lov om aktiv socialpolitik

Danske Socialrådgiverforening (DS) har modtaget forslag til ændring af lov om aktiv socialpolitik (Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp) i høring. Det foreslås at loven ændres således, at retten til at modtage uddannelses- eller kontanthjælp betinges af en opfyldelse af beskæftigelseskravet og opholdskravet for alle personer, der er kommet til Danmark den 2. april 1968 eller efter. Reglen gælder for nuværende alene for personer der er kommet til landet efter den 1. januar 2008. Loven skal have virkning fra 1. juli 2025.

Forslaget til lovændring er en følge af "Aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp", som blev indgået den 13. oktober 2023. Af den aftale og lovforslagets bemærkninger fremgår det, at det forventes at personkredsen, der alene er berettiget til selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse (SHO), vil stige fra 12.000 til 22.000 ved lovens ikrafttrædelse.

DS synes det er problematisk, at det laveste ydelsesniveau er fastholdt i det fremtidige kontanthjælpssystem. Det er med til at fastholde folk i fattigdom, og det gør det sværere for socialrådgiverne at arbejde med borgernes udfordringer og hjælpe dem ind på arbejdsmarkedet. Derudover ved vi, at børn præges af et liv i fattigdom, og at de har markant dårligere ved at klare sig. Det er efter vores opfattelse både samfundets pligt og en god investering i fremtiden at sørge for, at den enkelte har et tilstrækkeligt levegrundlag.

DS mener derfor, at det fremsendte lovforslag - med den konsekvens at antallet mennesker på SHO-ydelsen øges med 10.000 personer og at det alene vurderes, at arbejdsudbuddet vil øges med 300 personer - er helt uacceptabelt.

Dertil kommer, at lovforslaget vil få den uheldige konsekvens, at socialrådgivere og andre sagsbehandlere på beskæftigelsesområdet skal bruge ressourcer på en vurdering af om personer opfylder beskæftigelses- og opholdskravet frem for at hjælpe dem tættere på arbejdsmarkedet.

Med venlig hilsen

Signe Færch

Forkvinde for Dansk Socialrådgiverforening

Til
Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Att.: lto@uim.dk og uim@uim.dk

Aktivitetsnr.: 24-0008.5.

LSJ

Direkte tlf.nr.: 3347 0607

6. februar 2024

Vedr.: Høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik (Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp)

Forhandlingsfællesskabet har ved mail af 29. januar 2024 modtaget høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik (Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp) med frist for eventuelle bemærkninger 26. februar 2024, kl. 12.00.

Forhandlingsfællesskabet har ikke bemærkninger til høringen, idet det ikke skønnes at have løn- og ansættelsesmæssige konsekvenser for ansatte i kommuner og regioner.

Forhandlingsfællesskabet henviser til eventuelle høringssvar fra Fagbevægelsens Hovedorganisation og Akademikerne samt fra Forhandlingsfællesskabets medlemsorganisationer.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Eva Agerlin

Udlændinge og Integrationsministeriet
uim@uim.dk og
Leo Torp lto@uim.dk

Haderslev Kommune

www.haderslev.dk

Dir. tlf. 21469708
mehi@haderslev.dk

Sagsbehandler: Meta Elene Hissel

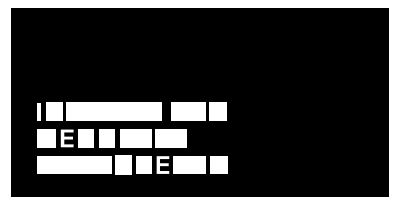
Høringsvar til forslag til ændring af § 11 i Lov om aktiv Socialpolitik - skærpet betingelser for at opnå ret til kontanthjælp fra 01. juli 2025

Vi tillader os at komme med svar i forbindelse med at lovforslaget er ude i høring.

Vi bemærker os følgende:

- At målgruppen skal findes via registreringer i cpr. register - men vi har ikke i kommunen mulighed for i vores fagsystemer at trække på indrejsedatoer, selvom de er oplyst i systemerne - blandt andet i KY og cpr. register. Hvis det ikke bliver ændret, betyder det, at vi manuelt skal finde borgerne ved opslag på nuværende sager med kontant- og uddannelseshjælp.
- Beskæftigelseskravet skal være opfyldt indenfor de sidste 10 år - der kan være borgere, som har opfyldt det tidligere. Skal der være en mulighed for dem at dokumentere deres ordinære timer, som er mere end 10 år gamle? Dette set i lyset af, at borgere, der nu er omfattet af beskæftigelseskrav til kontanthjælp, bevarer retten selvom timerne bliver mere end 10 år gamle.
- Kommer der nærmere i eventuel bekendtgørelse om frister for, hvornår de berørte borgere skal være kontaktet om de nye regler, og hvornår de skal vide, at deres ydelse fra 1. juli 2025 bliver ændret?
- Der er i afsnit 5 omtalt, at flere vil være berettiget til yderligere særlig støtte. Der er behov for at vi hurtigt får meldt ud, hvordan de ændrede regler for særlig støtte skal være i det nye kontanthjælpssystem. I forvejen er der udfordringer med at skaffe boliger til rimelige udgifter for borgere, der får forsørgelse efter aktivloven.
- Der er samtidig med lovvedtagelsen behov for en vejledning til sagsbehandlingsopgaven, der venter i kommunerne.
- Det er overraskende, at en så enkelt lovændring kan give så store konsekvenser for berørte borgere, og at den fører et noget omfattende administrativt arbejde med til kommunerne med sagsbehandling, før afgørelser kan træffes i sagerne.

Venlig hilsen
Meta Elene Hissel
Faglig konsulent

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
E-mail: uim@uim.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325659
TRIH@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 24/00296-2

26. FEBRUAR 2024

HØRING OVER UDKAST TIL LOVFORSLAG OM ÆNDRING AF LOV OM AKTIV SOCIALPOLITIK (SKÆRPEDE BETINGELSER FOR AT OPNÅ RET TIL KONTANTHJÆLP)

Udlændinge- og Integrationsministeriet har ved e-mail af 29. januar 2024 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til ovennævnte høring.

Lovudkastet udmønter dele af en større reform af kontanthjælpssystemet, herunder politisk aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp, som denne høring omhandler.¹

SAMMENFATNING

Udlændinge- og Integrationsministeriet foreslår med lovudkastet at skærpe optjeningsreglerne for kontanthjælp, så flere personer end hidtil skal opfylde beskæftigelseskravet. Formålet med udkastet er, at personer med ikke-vestlig baggrund, der har været udenfor arbejdsmarkedet i lang tid, skal tilskyndes til at komme i arbejde.

Ministeriet vurderer, at de skærpede optjeningsregler vil betyde, at 10.000 fuldtidspersoner (herefter personer) vil opleve en væsentlig nedgang i deres ydelser, fordi de fremover skal modtage SHO-ydelse fremfor kontanthjælp. Ifølge ministeriets beregninger, vurderes ca. 90 pct. af denne gruppe at være ikke-vestlige indvandrere.

Det er instituttets vurdering, at der er behov for mere viden om, hvad der karakteriserer den gruppe, som påvirkes af lovændringen, og hvordan gruppen påvirkes forskelligt (fx deres livs- og indkomstforhold ift. familietype). Det forudsætter, at man har viden om det samlede

¹ Regeringen, politisk aftale om skærpede regler for kontanthjælp, oktober 2023, tilgængelig her: [Aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp \(bm.dk\)](#).

indkomstniveau for fx en børnefamilie, før det kan vurderes om familien lever under eksistensminimum, som beskyttet af grundlovens § 75, stk. 2.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet i lovudkastet vurderer, om der er risiko for, at personer og/eller familier med lovændringen vil leve under grundlovens eksistensminimum.

Med lovudkastet foreslås det at skærpe beskæftigelseskravet med den eksplicitte begrundelse, at for mange personer med 'ikke-vestlig baggrund' har været på kontanthjælp for længe. Der er dermed et politisk ønske om, at skærpelsen af beskæftigelseskravet skal ramme personer med etnisk minoritetsbaggrund.

Trods statens vide skønsmargin, er det instituttets vurdering, at der er risiko for, at ordningen om at skærpe beskæftigelseskravet så 10.000 personer vil få en væsentlig lavere ydelse, er uproportional blandt andet fordi den forventede årlige arbejdsudbudsvirkning af forslaget blot er mellem 1,5 – 3 % i de første år efter implementering.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Udlændinge- og Integrationsministeriet vurderer, om det skærpede beskæftigelseskrav kan anses for proportionalt.
- Udlændinge- og Integrationsministeriet estimerer den forventede beskæftigelseeffekt af lovændringen fordelt på køn og alder.
- Udlændinge- og Integrationsministeriet uddyber, hvad der karakteriserer de estimerede 10.000 fuldtidspersoner, som antageligt bliver ramt af lovændringen – herunder den kønsmæssige fordeling af gruppen, fordelingen af hhv. jobparate og aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, andel med en funktionsnedsættelse, fordelingen af familietyper (enlige uden børn, enlige med børn, parfamilier uden børn, parfamilier med hhv. 1 barn, 2 børn, 3 børn og 4 børn), som påvirkes af lovændringen.

OM LOVUDKASTET

Udlændinge- og Integrationsministeriet foreslår med lovudkastet at skærpe optjeningsreglerne for kontanthjælp, så flere personer end hidtil skal opfylde beskæftigelseskravet. Kravet forudsætter, at en borger har været i beskæftigelse i 2,5 år indenfor de seneste 10 år, før vedkommende kan opnå ret til kontanthjælp. Lever borgeren ikke op til beskæftigelseskravet, vil vedkommende modtage selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse (SHO-ydelse).

Konkret foreslår ministeriet med udkastet, at lov om aktiv socialpolitik ændres, så det fremover er personer, der er førstegangsendrejste eller genindrejste i Danmark efter den 2. april 1968, som skal opfylde beskæftigelseskravet. Efter gældende regler, er det personer, som er førstegangsendrejste eller genindrejste efter den 1. januar 2008, som skal opfylde beskæftigelseskravet.

Ministeriet skriver i lovudkastet, at formålet med lovændringen er, at personer med ikke-vestlig baggrund, som har været udenfor arbejdsmarkedet i lang tid, skal tilskyndes til at komme i arbejde.

Ministeriet vurderer, at de skærpede optjeningsregler vil betyde, at 10.000 fuldtidspersoner vil opleve en væsentlig nedgang i deres ydelser, fordi de fremover skal modtage SHO-ydelse fremfor kontanthjælp. Ifølge ministeriets beregninger, vurderes ca. 90 pct. af denne gruppe at være ikke-vestlige indvandrere. Ministeriet vurderer også i lovudkastet, at forslaget vil skabe øget økonomisk incitament til at søge arbejde, og indebære en positiv beskæftigelseseffekt på omkring 150 fuldtidspersoner i 2025 og 250 i årene 2026-28.

MENNESKERETTEN

GRUNDLOVENS § 75, STK. 2

Efter grundlovens § 75, stk. 2 er den, der ikke selv kan ernære sig eller sine, og hvis forsørgelse ikke påhviler nogen anden, berettiget til hjælp af det offentlige.

Bestemmelsen sikrer, at alle personer i Danmark, der ikke kan forsørge sig selv eller deres familie, skal sikres et eksistensminimum.

I instituttets rapport fra 2018 om familier på integrationsydelse, konkluderede instituttet, at der er personer i Danmark, som ikke kan forsørge sig selv, og at der er familier på integrationsydelse, som ikke modtager den offentlige hjælp, der er nødvendig for at kunne leve på et

eksistensminimum. Integrationsydelsen er senere blevet erstattet med SHO-ydelsen i 2020.²

FORBUDET MOD DISKRIMINATION

Forbuddet mod diskrimination står centralt i menneskeretten og følger af en lang række menneskerettighedskonventioner, såsom ØSKR-konventionen, Racediskriminationskonventionen, Flygtningekonventionen og særligt Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 14, jf. konventionens artikel 1, i Tillægsprotokol 1.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention indeholder i Tillægsprotokol 1, artikel 1 en beskyttelse af ejendomsretten. Efter EMD-praksis beskytter bestemmelsen krav på sociale ydelser, der er baseret på national lovgivning, uanset om ordningen er finansieret via økonomiske bidrag fra de berettigede eller gennem den generelle betaling af skatter.³ Artikel 1 i Tillægsprotokol 1 giver ikke ret til sociale ydelser som sådan, men yder beskyttelse mod disproportional indgreb i en allerede opnået (eller optjent) ret til en social ydelse eller en berettiget forventning herom, herunder diskrimination i forhold til den sociale ydelse.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har fastslået, at forskelsbehandling på grund af nationalitet eller etnicitet kræver overbevisende eller meget tungtvejende grunde.⁴

Forskelsbehandling kan komme til udtryk enten direkte eller indirekte. Indirekte forskelsbehandling foreligger, hvis en umiddelbart neutral regel, betingelse eller praksis rammer f.eks. ikke etniske danskere hårdere end etniske danskere.

Indirekte forskelsbehandling anses for ulovlig, medmindre forskelsbehandlingen er objektiv og rimeligt begrundet, hvilket vil sige, at den har et sagligt formål, og at midlet står i et rimeligt forhold til formålet (proportionalitetsafvejningen). Staten har en vid skønsmargin i

² Institut for Menneskerettigheder, oktober 2018, tilgængelig her: [FAMILIER PÅ INTEGRATIONSYDELSE \(menneskeret.dk\)](https://www.menneskeret.dk/familier-pa-integrationsydelse).

³ I *Stec m.fl. mod Storbritannien* blev det slået fast, at sociale ydelser, uanset om de er betinget af forudgående indbetaling af bidrag eller ej, er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 1 i 1. tillægsprotokol til EMRK.

⁴ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, *Biao mod Danmark*, dom af 24. maj 2016, sagsnummer 38590/10, pkt. 114, tilgængelig her: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-163115>.

forhold til at retfærdiggøre forskelsbehandling inden for generelle strategiske tiltag af økonomisk og social karakter. Det afgørende er ikke klagers individuelle forhold og behov, men derimod om ordningen eller lovgivningen som sådan er diskriminerende.

INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER

Instituttet bemærker indledningsvist, at ministeriet hverken har vurderet de ligestillingsmæssige konsekvenser af lovudkastet eller foretaget en vurdering af, om forslaget er i overensstemmelse med internationale forpligtelser og grundlovssikrede rettigheder.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Udlændinge- og Integrationsministeriet foretager en ligestillingsvurdering af lovudkastet.
- Udlændinge- og Integrationsministeriet vurderer lovudkastet i lyset af grundlovens bestemmelse om eksistensminimum og diskriminationsforbuddet efter Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

EKSISTENSMINIMUM

Der findes p.t. ingen officiel fattigdomsgrænse i Danmark, men en række eksperter og institutioner har givet bud på forskellige opgørelser af økonomisk fattigdom, herunder hvilket forbrugsniveau der som minimum skal til for at leve i Danmark. Danmarks Statistik opererer med en relativ fattigdomsgrænse og Rockwoolfonden har udarbejdet minimumsbudgetter for at kunne vurdere, hvilke forbrugsudgifter der som minimum er forbundet med at kunne leve et beskedent men sundt liv i Danmark.

Ifølge instituttet, er der behov for mere viden om, hvad der karakteriserer den gruppe, som påvirkes af lovændringen, og hvordan gruppen påvirkes forskelligt (fx deres livs- og indkomstforhold ift. Familietype). Det forudsætter, at man har viden om det samlede indkomstniveau for fx en børnefamilie, før det kan vurderes om familien lever under eksistensminimum, som beskyttet af grundlovens § 75, stk. 2. Ifølge instituttet bør denne vurdering ske på baggrund af Rockwoolfondens minimumsbudget samt Danmarks Statistiks relative fattigdomsgrænse. Udlændinge- og Integrationsministeriet bør derfor beregne i absolutte og relative tal og med afsæt i satserne i aftale om et nyt kontanthjælpssystem, hvordan forskellige familietypers indkomstniveau påvirkes af lovændringen, når det sammenholdes med Rockwoolfondens minimumsbudget samt Danmarks Statistiks relative

fattigdomsgrænse. Med forskellige familietyper menes enlige uden børn, enlige med hhv. 1 barn, 2 børn, 3 børn og 4 børn, parfamilier uden børn, parfamilier med hhv. 1 barn, 2 børn, 3 børn og 4 børn.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet i lovudkastet vurderer, om der er risiko for, at personer og/eller familier med lovændringen vil leve under grundlovens eksistensminimum.

RISIKO FOR INDIREKTE DISKRIMINATION

De gældende regler om SHO-ydelsen omfatter både personer med etnisk dansk baggrund og anden etnisk baggrund end dansk såvel som personer med dansk og udenlandsk statsborgerskab.

Med lovudkastet foreslås det imidlertid at skærpe beskæftigelseskravet med den eksplicitte begrundelse, at for mange personer med 'ikke-vestlig baggrund' har været på kontanthjælp for længe. Der er dermed et politisk ønske om, at skærpelsen af beskæftigelseskravet skal ramme personer med etnisk minoritetsbaggrund.

Som instituttet påviste i 2018, ramte lovgivningen om integrationsydelse i praksis navnlig personer med anden etnisk baggrund end dansk.⁵ Dette er også tilfældet med SHO-ydelsen. Ifølge tal fra jobindsats.dk havde 97 procent af de personer, der modtog SHO-ydelse i 2023, anden etnisk herkomst end dansk, mens tre procent havde etnisk dansk herkomst. Hvad angår statsborgerskab, har 93 procent ikke dansk statsborgerskab, mens syv procent har dansk statsborgerskab (2017).

Instituttet vurderede i 2018, at der ingen tvivl var om, at den daværende integrationsydelse medførte indirekte forskelsbehandling på grund af såvel statsborgerskab som etnicitet. Det er fortsat instituttets vurdering, at den gældende SHO-ydelse også medfører indirekte forskelsbehandling, idet SHO-ydelsen er en erstatning for integrationsydelsen.

Indirekte forskelsbehandling på grund af etnicitet eller statsborgerskab er som nævnt ovenfor alene ulovligt, hvis forskelsbehandlingen ikke er sagligt begrundet eller ikke kan anses for proportional. Spørgsmålet er herefter, om det skærpede beskæftigelseskrav kan anses for sagligt begrundet og proportionalt.

⁵ Institut for Menneskerettigheder, oktober 2018, tilgængelig her: [FAMILIER PÅ INTEGRATIONSYDELSE \(menneskeret.dk\)](https://www.menneskeret.dk/familier-pa-integrationsydelse).

Formålet med det skærpede beskæftigelseskrav

Instituttet bemærker, at der med forslaget om at skærpe beskæftigelseskravet så 10.000 flere personer får en væsentlig lavere ydelse, vil ske en forskelsbehandling af personer med etnisk minoritetsbaggrund, idet ministeriet estimerer, at 90 % af dem, der rammes af forslaget, vil tilhøre denne gruppe.

Som beskrevet ovenfor, har EMD udtalt, at forskelsbehandling på grund af nationalitet eller etnicitet kræver overbevisende eller meget tungtvejende grunde.⁶

Det skærpede beskæftigelseskrav er begrundet med, at borgere med ikke-vestlig baggrund, der har været længe i Danmark uden at opnå fast tilknytning til arbejdsmarkedet, kommer i arbejde. Det er dermed et økonomisk hensyn, der ligger til grund for forslaget om at skærpe beskæftigelseskravet. Det er instituttets vurdering, at dette hensyn kan anses for sagligt.

Er det skærpede beskæftigelseskrav proportionalt

I politisk aftale fra oktober 2023 om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp⁷, er det beskrevet, at arbejdsudbudsvirkningen beregnes til at være 150 personer for 2025, 300 for 2026 samt 2027 og 250 for 2028. For denne periode forventer man altså, at mellem 1,5 % og 3 % af den berørte gruppe årligt vil kunne komme i arbejde pba. forslaget.

I vurderingen af om indgrebet er nødvendigt og dermed proportionalt, skal det indgå, at staten har en vid skønsmargin i forhold til at retfærdiggøre forskelsbehandling inden for generelle strategiske tiltag af økonomisk og social karakter. Der er ikke retspraksis fra EMD, der tager stilling til en ordning som SHO-ydelsen, hvor der gælder et optjeningskrav til en skattefinansieret ledighedsydelse (kontanthjælp), men hvor man samtidig modtager en lavere ledighedsydelse (SHO-ydelsen).

Trods statens vide skønsmargin, er det instituttets vurdering, at der er risiko for, at ordningen om at skærpe beskæftigelseskravet så 10.000 personer vil få en væsentlig lavere ydelse, er uproportional.

⁶Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Biao mod Danmark, dom af 24. maj 2016, sagsnummer: 38590/10, pkt. 114, tilgængelig her: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-163115>.

⁷ Regeringen, politisk aftale om skærpede regler for kontanthjælp, oktober 2023, tilgængelig her: [Aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp \(bm.dk\)](#).

Dette skyldes for det første, at midlet ikke umiddelbart står i et rimeligt forhold til målet, fordi den forventede, årlige arbejdsudbudsvirkning af forslaget blot er mellem 1,5 – 3 % i de første år efter implementering.

For det andet viser undersøgelser fra Rockwoolfonden om effekten af henholdsvis starthjælpen og integrationsydelsen blandt andet, at beskæftigelseseffekten af disse ydelser er midlertidig og at det primært er mænd, der kommer i beskæftigelse. I undersøgelse fra 2019⁸ konkluderede Rockwoolfonden således, at der over tid ikke var nogen positiv beskæftigelseseffekt af starthjælpen. Den midlertidige positive effekt gjaldt stort set kun for mændene, og blev modsvaret af, at lige så mange kvinder forlod arbejdsstyrken. I en anden undersøgelse i 2020 fra Rockwoolfonden om effekten af integrationsydelsen⁹, blev det påvist, at ydelsen nærmest ingen effekt har for kvinder. De to undersøgelser viser derudover en række negative, sociale effekter for de berørte i form af øget kriminalitet blandt kvinder, dårligere skoleresultater for børnene, og flere lægekontakter for gruppen af kvinder. Trods de skærpede beskæftigelseskrav er neutralt formuleret, er der med den nye kontanthjælpsaftale en tydelig ambition om at få kvinder med etnisk minoritetsbaggrund i arbejde.¹⁰

Ovenstående skal sammenholdes med, at der er tale om et væsentligt indgreb, som vil medføre, at 10.000 personer kommer på en markant lavere ydelse, herunder mange børnefamilier. I svar fra beskæftigelsesministeren af 30. august 2023¹¹ fremgår blandt andet, at en fremrykning af indfasningen af beskæftigelseskravet skønnes at få den konsekvens, at 8.500 personer - heraf 2.900 børn – vil komme i den såkaldte lavindkomstgruppe. Af samme svar fra beskæftigelsesministeren fremgår desuden, at de berørte familier, hvis de overgår til SHO-ydelse, vil opnå en disponibel indkomst, som ligger væsentligt under ydelseskommissionens grundbudget.

⁸ Rockwoolfonden, 'Starthjælp gør flygtninge til Danmarks fattigste', marts 2019, tilgængelig her: [RFF-NYT-Marts-2019-Starthjaelp-gor-flygtninge-til-Danmarks-fattigste.pdf \(rockwoolfonden.s3.eu-central-1.amazonaws.com\)](https://rockwoolfonden.s3.eu-central-1.amazonaws.com/RFF-NYT-Marts-2019-Starthjaelp-gor-flygtninge-til-Danmarks-fattigste.pdf).

⁹ Rockwoolfonden, 'Integrationsydelsen sender mandlige flygtninge hurtigere i job', marts 2019, tilgængelig her: [RFF-NYT-Maj-2020-Integrationsydelse.pdf \(rockwoolfonden.s3.eu-central-1.amazonaws.com\)](https://rockwoolfonden.s3.eu-central-1.amazonaws.com/RFF-NYT-Maj-2020-Integrationsydelse.pdf).

¹⁰ Regeringen, politisk aftale om ny arbejdspligt, oktober 2023, tilgængelig her: [Aftale om en ny arbejdspligt \(bm.dk\)](https://www.bm.dk/nyheder/2023/10/10/aftale-om-en-ny-arbejdspligt).

¹¹ Svar på spørgsmål 198 stillet af Folketingets Beskæftigelsesudvalg til beskæftigelsesministeren, tabel 2, s. 4, 30. august 2023.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Udlændinge- og Integrationsministeriet vurderer, om det skærpede beskæftigelseskrav kan anses for proportionalt.
- Udlændinge- og Integrationsministeriet i lovudkastet estimerer den forventede beskæftigelseseffekt af lovændringen fordelt på køn og alder.

RISIKO FOR INDIREKTE DISKRIMINATION AF ANDRE BESKYTTEDE GRUPPER

Ministeriet estimerer i lovudkastet, at ca. 10.000 flere personer ikke kommer til at opfylde beskæftigelseskravet med de nye regler og derfor fremadrettet vil få deres ydelser væsentligt nedsat, da de i stedet vil modtage SHO-ydelsen. Hvis en stor del af de 10.000 personer fx har en funktionsnedsættelse og dermed et handicap eller i det væsentlige udgør kvinder, kan reglerne være indirekte diskriminerende overfor denne gruppe. Der er derfor behov for mere viden om, hvad der karakteriserer den gruppe, som påvirkes af lovændringen, herunder andel med en funktionsnedsættelse, fordelingen af henholdsvis jobparate og aktivitetsparate og den kønsmæssige fordeling af gruppen.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet uddyber, hvad der karakteriserer de estimerede 10.000 fuldtidspersoner, som antageligt bliver ramt af lovændringen – herunder den kønsmæssige fordeling af gruppen, fordelingen af hhv. jobparate og aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, andel med en funktionsnedsættelse, fordelingen af familietyper (enlige uden børn, enlige med børn, parfamilier uden børn, parfamilier med hhv. 1 barn, 2 børn, 3 børn og 4 børn), som påvirkes af lovændringen.

Med venlig hilsen

Tine Birkelund Thomsen

JURIDISK PROJEKTCHEF

København, 26. februar 2024

Høringssvar vedrørende:

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik (Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp)

Kirkens Korshær kan ikke bakke op om forslaget om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp, da det vil fattiggøre en stor gruppe mennesker, som i forvejen lever under svære vilkår.

Ifølge ministeriets beregninger vil forslaget medføre, at omkring 10.000 mennesker, som i forvejen har en lav indkomst, vil opleve en væsentlig nedgang i ydelse. Forhåbningen er, at nogle af disse mennesker vil komme i arbejde. Erfaringer fra lignende nedsættelser af ydelser tyder dog på, at det kun vil gælde en mindre gruppe. Størstedelen af de ramte mennesker kæmper med sundhedsmæssige og sociale problemer og vil derfor sandsynligvis ikke komme i job på grund af lavere ydelser. I stedet vil de opleve markant forværrede levevilkår.

I Kirkens Korshær møder vi hver dag mennesker, som lever i fattigdom. Som lider store afsavn, når det kommer til basale ting som mad, tøj, medicin, bolig og et aktivt socialt liv. Vi ser, hvor ondt materielle afsavn gør for både børn og voksne. Ligeledes viser forskning, at fattigdom både ødelægger trivsel i nuet og muligheder senere i livet.

I vores øjne er det uacceptabelt, at der eksisterer fattigdom i et af verdens rigeste lande. I et land hvor mange har alt, bør ingen mangle det basale. Derfor kan vi ikke bakke op om, at man med dette lovforslag med åbne øjne vælger at fattiggøre tusindvis af mennesker yderligere. Det bidrager til andetgørelse og nedgørelse af en gruppe, som i forvejen har det svært.

Vi deler ambitionen om, at mennesker i udsatte positioner så vidt muligt hjælpes videre i livet. Evidens tilsiger dog, at det ikke er lavere ydelser, men et ordentligt levegrundlag og en langsigtet og helhedsorienteret indsats, der bedst gør det.

Kirkens Korshær har to anbefalinger til det videre arbejde:

Gentænk kontanthjælpsreformen

Kirkens Korshær anerkender, at der i den samlede reform af kontanthjælpssystemet er tiltag, som bidrager til at bekæmpe fattigdom. Desværre er der også en række tiltag, som peger i den modsatte retning, herunder nærværende lovforslag.

På den baggrund opfordrer vi til, at kontanthjælpsreformen gentænkes med det formål at skabe et kontanthjælpssystem, som sikrer, at ingen lever i fattigdom. Som minimum bør en ny reform af kontanthjælpssystemet sikre, at ingen stilles værre end i dag.

Desuden opfordrer vi i Kirkens Korshær til, at inflationshjælpen til økonomisk trængte børnefamilier videreføres, indtil aftalen om et nyt kontanthjælpssystem træder i kraft.

Sidste rate af inflationshjælpen blev udbetalt i august 2023. Inflationen kan imidlertid stadig mærkes. Det betyder, at mange børnefamilier står med hul i budgettet, indtil forbedringerne i det nye kontanthjælpssystem træder i kraft i juli 2025.

Indfør en fattigdomslov

Gennem verdensmål 1.2 er Danmark forpligtet til at halvere andelen af fattige borgere inden 2030. Derfor opfordrer vi til, at der indføres en bindende fattigdomslov, som forpligter Folketinget til at efterleve dette mål.

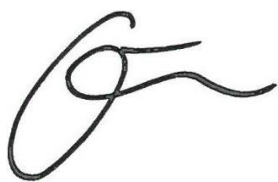
Fattigdomsloven skal desuden forpligte enhver regering til at fremlægge et program med konkrete initiativer til, hvordan den vil bidrage til at opnå målet.

Endelig skal der med fattigdomsloven nedsættes et fattigdomsråd, der årligt skal vurdere, om den politiske indsats på området ansælgør, at målet nås, eller om Folketinget bør pålægge regeringen at fremlægge nye initiativer.

Afslutningsvis vil vi i Kirkens Korshær anmode om at komme på fremtidige høringslister om lovforslag, der vedrører socialt udsattes levevilkår.

Vi står naturligvis til rådighed for yderligere uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Jeanette Bauer

Chef for Kirkens Korshær

**KIRKENS
KORSHÆR**

Nikolaj Plads
1067 København K
Tlf. 33121600
j.bauer@kirzenskorshaer.dk

www.kirzenskorshaer.dk

Kirkens Korshær er 450 ansatte og 9000 frivillige, som blandt andet driver varmestuer, herberger og genbrugsbutikker med glæde. Vores arbejde er baseret på det kristne menneskesyn og støttes af stat og kommuner, men finansieres grundlæggende af private midler, doneret af mennesker, som tror på den store værdi af de små, gode øjeblikke.

KL's hørings svar vedr. skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp

KL har den 29. januar 2024 modtaget lovforslag om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp i høring med frist for afgivelse af bemærkninger den 26. februar.

Lovforslaget betyder, at kommunerne skal gennemgå omkring 15.000 kontanthjælpssager med borgere, som er indrejst i Danmark før 2008. Hvis borgerne ikke opfylder opholdskravet (9 år ud af 10 år) og beskæftigelseskravet er (2,5 års beskæftigelse inden for 10 år), skal borgere i stedet modtage den lavere selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse. Først når kommunerne har gennemgået alle sager og truffet afgørelser, ved vi præcist, hvor mange borgere som den 1. juli 2025 skal sættes ned på selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse.

De fleste borgere vil miste et betydeligt beløb hver måned, hvilket for nogen vil betyde, at de ikke har råd til at bo i deres eksisterende bolig. Det gælder også, selv om de modtager lidt højere boligstøtte. Da borgergruppen fordeler sig skævt på tværs af kommuner, vil en del kommuner stå med en meget stor udfordring ift. at hjælpe borgere til en ny og billigere bolig. Særligt de store byer med relativt få billige boliger kan få svært ved at hjælpe de berørte borgere.

KL mener, at der er behov for at finde løsninger, som sikrer midlertidig hjælp til de borgere (nogle også med børn), som risikerer at stå uden bolig. Det kan f.eks. være mulighed for at lave midlertidige indkvarteringer eller give økonomisk støtte i konkrete tilfælde, hvor der er risiko for hjemløshed for de berørte familier.

KL ser frem til en dialog med de relevante ministerier om at finde løsninger.

KL gør opmærksom på, at det bliver en håndholdt og administrativ tung opgave for kommunerne at udsøge den præcise målgruppe og undersøge, bl.a. ved opslag i e-indkomst, om der skal træffes afgørelse om nedsættelse af ydelsen.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser og imødeser forhandling efter DUT-principperne.

Med venlig hilsen

Nicolas Johansen

Brian Siggaard

Dato: 20. februar 2024

Sags ID: SAG-2023-04555
Dok. ID: 3425033

E-mail: BRS@kl.dk
Direkte: 3370 3450

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

Dato: 20. februar 2024

Sags ID: SAG-2023-04555
Dok. ID: 3425033

E-mail: BRS@kl.dk
Direkte: 3370 3450

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 2

19. februar 2024

Bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik (skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp)

Mødrehjælpen vil gerne indledningsvist takke for muligheden for at komme med bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik.

Generelle bemærkninger

I Mødrehjælpen har vi et bredt kendskab til økonomisk og socialt udsatte børnefamiliers leveforhold, herunder mennesker med ikke-vestlig baggrund, der har været længe i Danmark uden at opnå fast tilknytning til arbejdsmarkedet og som derfor vurderes at blive påvirket af lovforslaget. I den gruppe er en del udfordrede af manglende netværk, sprogkunderskaber og generelt manglende kendskab til systemet.

Ændringsforslaget medfører, at omkring 10.000 personer – hvoraf 90 pct. vurderes at være ikke-vestlige indvandrere – vil overgå til selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse ved lovforslagets virkning den 1. juli 2025. Det vil de, fordi de ikke på det tidspunkt vil opfylde kravet om fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2,5 år inden for de seneste ti år, hvilket er en betingelse for fortsat at modtage uddannelses- eller kontanthjælp. De vil derfor opleve en væsentlig nedgang i ydelsen, hvis de overgår fra enten kontanthjælp eller uddannelseshjælp med aktivitetstillæg til selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse.

Det fremgår ikke, hvor mange børn der påvirkes af lovforslaget, men det må antages, at der blandt de ca. 10.000 er en del børnefamilier, som vil opleve en nedgang i ydelsen. Der er således risiko for, at flere børn vil vokse op i børnefattigdom, hvis lovforslaget vedtages i sin nuværende form. Det er Mødrehjælpen stærkt bekymret for.

Mødrehjælpen mener, at børn skal have lige muligheder for en god start på livet, og at vi som samfund skal sikre, at ingen børn lades i stikken. Vi ved, at økonomi har stor betydning for de muligheder, barnet og familien har for at deltage i samfundet. Mødrehjælpen opfordrer derfor til, at lovforslaget følges af initiativer for at sikre, at det ikke bliver børnene, som kommer til at betale den største pris som følge af forslaget. Forældre, der går ned i ydelse og som mangler sprogkunderskaber og kendskab til systemet, bør have ekstra støtte. De bør sikres hjælp til at søge kompenserende tillæg eller tilskud til medicin og til, at børnene kan gå til fritidsaktiviteter, så de ikke isoleres fra udviklende og meningsfulde fællesskaber med jævnaldrende.

Spørgsmål til høringsvaret kan stilles til afdelingschef for Politik, Analyse og Kommunikation
Tasja Norre Parize på mail tnp@moedrehjaelpen.dk

Med venlig hilsen

Ninna Thomsen
Direktør

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Departementet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

København, 26. februar 2024

Høring over lovforslag om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp

Udlændinge- og Integrationsministeriet har ved e-mail af 29. januar 2024 anmodet om Red Barnets eventuelle bemærkninger til lovforslag om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp.

Lovforslaget skærper optjeningsreglerne ved at udvide personkredsen, der skal opfylde et beskæftigelseskrav om fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2,5 år inden for de seneste 10 år for at modtage uddannelses- eller kontanthjælp. Udvidelsen indebærer, at personer, der den 2. april 1968 eller senere er blevet registreret som førstegangsendrejst i riget eller indrejst efter mindst 12 sammenhængende måneder i udlandet, skal opfylde beskæftigelseskravet for at få adgang til uddannelses- eller kontanthjælp.

Lovforslaget medfører, at omkring 10.000 skønnede personer vil opleve en væsentlig nedgang i ydelsen ved forslaget virkning den 1. juli 2025, fordi de ikke på det tidspunkt vil opfylde kravet om fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2,5 år inden for de seneste 10 år som betingelse for fortsat at modtage uddannelses- eller kontanthjælp.

Red Barnets bemærkninger til lovforslaget

Red Barnet bemærker, at 10.000 skønnede personer vil blive omfattet af lovforslaget, der udvider beskæftigelseskravet per 1. juli 2025.

Beskæftigelsesministeriet har desuden oplyst, at ca. 5.000 af disse personer skønnes at have børn, der vil blive flyttet ned på den nye mindstesats som følge af, at beskæftigelseskravet udvides - og at de tilsammen har ca. 11.000 børn. Endeligt skønnes det, at 1.500 børn bliver en del af lavindkomstgruppen på kort sigt (2026), som følge af lovforslaget¹. Mindstesatsen er på 6.553 kr. per måned, og niveauet for mindstesatsen svarer iflg. aftalen til SHO-ydelserne for enlige ikke-forsørgere².

¹ Beskæftigelsesudvalget 2023-24. BEU Alm. del - endeligt svar på spørgsmål 120.

² Aftale om Nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst, oktober 2023.

Red Barnet finder det af flere årsager dybt bekymrende, at så mange børn påvirkes af disse nedsatte ydelser:

Mindstesatsen vil øge gruppen af de fattigste børn i Danmark

Danmark ligger desværre langt fra førstepladsen blandt OECD-lande, når det gælder dybden af fattigdom³ - et mål for, hvor fattige de fattigste er ift. den samlede befolkning. Selvom børnefamiliernes indkomster grundet *'Aftale om Nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst'* vil blive højere end blot mindstesatsen, vil lovforslaget medføre, at dybden af fattigdommen bliver endnu større i Danmark, og at langt flere børn på grund af lovforslaget bliver føjet til gruppen af de fattigste børn i Danmark.

Red Barnet møder familierne i vores sociale aktiviteter og vi ved, at de ikke kan få budgetterne til at hænge sammen – med dybe negative konsekvenser for børnenes trivsel. Vi mener ikke, at der burde være en lavere forsørgelsesydelse for bestemte børnefamilier i Danmark, hvor børnene har de samme behov som deres jævnaldrende, og vi beklager dybt, at endnu flere børn nu bliver lagt til denne gruppe.

Børnene kommer til at lide alvorlige afsavn

Beløbet familierne modtager, er meget lavt, og mange af børnene vil komme til at lide svære afsavn. Vi ved fra blandt andet Institut for Menneskerettigheders undersøgelse af den tidligere integrationsydelse⁴, at familiernes økonomiske omstændigheder førte til både materielle og sociale afsavn: Familierne havde svært ved at dække udgifter til f.eks. transport, vintertøj, skoleudstyr og medicin og enkelte af de interviewede familier manglede endog penge til mad sidst på måneden og/eller sprang måltider over. Familierne havde også problemer i forhold til deres boligforhold - med midlertidige boliger af lav standard, hvor der er problemer med f.eks. råd, svamp og utætte vinduer, og der var meget trange forhold i boligerne.

Red Barnet er opmærksom på og påskønner, at *'Aftale om Nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst'* blandt andet omfatter børnetilskud, fritidstillæg og dækning af medicin, men mener, at det desværre langt fra er tilstrækkeligt til at afhjælpe børnenes afsavn.

Lovforslaget vil bidrage til yderligere barrierer i udsatte børns liv

En del af børnene i de familier, der påvirkes af lovforslaget, vil derudover som afledt konsekvens af en lav ydelse forventeligt blive konfronteret med en række relaterede barrierer i deres liv.

Selvom det i bemærkningerne til lovforslaget skønnes, at forslaget vil indebære en positiv beskæftigelseseffekt på omkring 150 fuldtidspersoner i 2025, 250 fuldtidspersoner i 2026, 250 fuldtidspersoner i 2027 og 250 fuldtidspersoner i 2028, så skønnes der ikke varige beskæftigelseseffekter af forslaget. Rockwoolfonden lavede lignende beregninger af beskæftigelseseffekten af starthjælpen i 2019⁵. Udover at se på beskæftigelseseffekter, fokuserede Rockwoolfondens undersøgelse også på de afledte effekter af reformen. De så blandt andet på, hvordan mødres integration, kriminalitetsfrekvensen og børnenes integration og uddannelse blev påvirket – og vurderede, at de samlede konsekvenser var negative. Ift. børn

³ <https://data.oecd.org/inequality/poverty-gap.htm>. Fattigdomskløften er det forhold, hvormed gennemsnitsindkomsten for de fattige falder under fattigdomsgrænsen. Fattigdomsgrænsen er defineret som halvdelen af den gennemsnitlige husstandsindkomst af den samlede befolkning. Fattigdomskløften hjælper med at forfine fattigdomsraten ved at give en indikation af fattigdomsniveauet i et land. Denne indikator er målt for den samlede befolkning samt for personer i alderen 18-65 år og personer over 65 år.

⁴ Institut for Menneskerettigheder, *Familier på Integrationsydelse - en analyse af økonomi, afsavn og social eksklusion i et menneskeretligt perspektiv*, 2018.

⁵ Rockwoolfonden, Forskning, *Starthjælp gør flygtninge til Danmarks fattigste*, marts 2019. RFF-NYT-Marts-2019_Starthjaelp-gor-flygtninge-til-Danmarks-fattigste.pdf (rockwoolfonden.s3.eu-central-1.amazonaws.com).

konkluderede de blandt andet, at børn af forældre på starthjælp blev dårligere integreret, og at de lavere ydelser sætter negative spor op gennem børnenes skolegang.

Red Barnet mener, at lovforslaget bidrager til at skabe unødige barrierer for endnu flere børn i Danmark. Barrierer, der kan være meget svære at bryde, som adskiller dem fra at deltage i fællesskabet på lige fod med deres jævnaldrende, og som dermed kan have negative konsekvenser også ind i deres voksenliv.

Børn med ikke vestlig baggrund rammes hårdt

For aftalepartierne er det afgørende, at borgere med ikke-vestlig baggrund, der har været længe i Danmark uden at opnå fast tilknytning til arbejdsmarkedet, tilskyndes til at komme i arbejde. Det fremgår af lovforslaget, at aftalepartierne finder det urimeligt, at godt 2.100 personer med ikke-vestlig baggrund har været på kontanthjælp i mere end 10 sammenhængende år. Den berørte persongruppe vil således opleve en væsentlig nedgang i ydelsen. Af de 10.000 personer, som forslaget i alt skønnes at ramme, vurderes ca. 90 pct. at have ikke-vestlig baggrund.

En væsentlig effekt af lovforslaget vil derfor være, at det i langt højere grad vil være familier og altså børn med ikke-vestlig baggrund, som rammes økonomisk. Dette mener Red Barnet, ikke er i tråd med principperne i FN's Børnekonventions artikel 2⁶.

Red Barnet mener ikke, at aftalepartiernes holdning til, hvorvidt det er rimeligt, at en gruppe personer med ikke-vestlig baggrund modtager kontanthjælp i en årrække, er et sagligt hensyn til at lovgive med den virkning, at netop børn med ikke-vestlig baggrund marginaliseres yderligere grundet forældrenes nedgang i ydelse.

Barnets tarv bliver ikke selvstændigt vurderet i ny lovgivning

Beskæftigelsesministeren understreger, at de tre kontanthjælpsaftaler er indbyrdes afhængige⁷. Alligevel mener Red Barnet, at lovforslagets almindelige bemærkninger burde have forholdt sig til forslagets konsekvenser ift. hensynet til barnets tarv, der slet ikke ses inddraget⁸.

Red Barnet står til rådighed ved ønske om uddybelse af ovenstående. Kontakt politisk chefkonsulent, Inger Neufeld, IN@redbarnet.dk

Med venlig hilsen

Johanne-Schmidt Nielsen, generalsekretær

⁶ FN's Børnekonvention Artikel 2.1. *Deltagerstaterne skal respektere og sikre de rettigheder, der er fastsat i denne konvention, for ethvert barn inden for deres jurisdiktion, uden forskelsbehandling af nogen art og uden hensyn til barnets eller dets forældres eller værges race, hudfarve, køn, sprog, religion, politiske eller anden anskuelse, national, etnisk eller social oprindelse, formueforhold, handicap, fødsel eller anden stilling.*

2. *Deltagerstaterne skal træffe alle passende forholdsregler for at sikre, at barnet beskyttes mod alle former for forskelsbehandling eller straf på grund af barnets forældres, værges eller familiemedlemmers stilling, virksomhed, udtrykte anskuelser eller tro.*

⁷ Beskæftigelsesudvalget 2023-24. BEU Alm. del - endeligt svar på spørgsmål 120.

⁸ CRC/C/GC/14/31 *The extension of States parties' obligation to their "legislative bodies" shows clearly that article 3, paragraph 1, relates to children in general, not only to children as individuals. The adoption of any law or regulation as well as collective agreements – such as bilateral or multilateral trade or peace treaties which affect children – should be governed by the best interests of the child.*

Til: UIM (uim@uim.dk)
Cc: Leo Torp (lto@uim.dk)
Fra: 19kontor@rigsrevisionen.dk (19kontor@rigsrevisionen.dk)
Titel: SV: H0ring over lovforslag om skcerpede betingelser for at opna ret til kontanthjelp
Sendt: 07-02-2024 08:07

Udlcendinge- og Integrationsministeriet harden 29. januar 2024 sendt forslag om skcerpede betingelser for at opna ret til kontanthjelp i h0ring.

Ministeriernes forpligtelse til at h0re Rigsrevisionen er fastlagt af rigsrevisorloven, §§ 7 og 10 (Lovbekendtg0relse nr. 101 af 19/01/2012) og angar revisions- og/eller regnskabsforhold, der kan have betydning for Rigsrevisionens opgaver.

Vi har gennemgaet lovforslaget og kan konstatere, at det ikke omhandler revisions- eller regnskabsforhold i staten eller andre offentlige virksomheder, der revideres af Rigsrevisionen.

Vi har derfor ikke behandlet henvendelsen yderligere.

Med venlig hilsen

Mette E. Matthiasen
Specialkonsulent

Landgreven 4
DK-1301 K0benhavn K

Tlf.+45 33 92 84 00
Dir.+45 33 92 85 73
mem@rigsrevisionen.dk

www.rigsrevisionen.dk

Lees om Rigsrevisionens behandling af personoplysninger [her](#)

Fra: Leo Torp <lto@uim.dk>

Sendt: 29. januar 2024 17:25

Til: Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; ase@ase.dk; BM Postkasse <BM@bm.dk>; jurpost@businessdanmark.dk; B(l)rnradet <brd@brd.dk>; bv@bornsvilkar.dk; kontakt@frie.dk; dak@danskeakasser.dk; ATP <pote@atp.dk>; Carina Christiansen <cac@star.dk>; Danske Advokater <mail@danskeadvokater.dk>; drc@drc.ngo; d5=sikker@socialraadgiverne.dk; dh@handicap.dk; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; fsr@fsr.dk; mfk@danskeadvokater.dk; dch@dch.dk; fa@fanet.dk; post@forhandlingsfaelleskabet.dk; info@humanrights.dk; info@jobraadgiverne.dk; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; info@velfaerdschefer.dk; lap@lap.dk; moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk; pf@psykiatrifonden.dk; redbarnet@redbarnet.dk; formand@retspolitik.dk; Rigsrevisionen <info@rigsrevisionen.dk>; sc@rflam.org; info@rodekors.dk; Radet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; atp@atp.dk; sand@sandudvalg.dk; landsforeningen@sind.dk; aeldresagen@aeldresagen.dk; dnir@siri.dk

Cc: Rikke Beksgaard Staal <rbs@bm.dk>; Anders (Z)stergaard <aos@star.dk>; Nikolaj H0st <nik@uim.dk>; S0ren Bisgaard <soeis@uim.dk>; Katrine Bang Nielsen <kbn@uim.dk>

Emne: H0ring over lovforslag om ska:lrpede betingelser for at opna ret til kontanthja:lp

Til samtlige adressater

Se venligst vedlagte h0ring over lovforslag om ska:lrpede betingelser for kontanthja:lp.

Med venlig hilsen

Leo Torp

Specialkonsulent

Beska9ftigelse og Dansk

Direkte telefon: +45 61 98 33 02

E-mail: lto@uim.dk

Udlandinge- og Integrationsministeriet

Departementet

Slotsholmsgade 10

1216 K0benhavn K

Telefon: +45 7226 8400

E-mail: uim@uim.dk

www.uim.dk

Dansk: [Behandling af dine personoplysninger](#)

Engelsk: [Processing of your personal data.](#)

Til: UIM (uim@uim.dk)
Cc: Leo Torp (lto@uim.dk)
Fra: Søren Carne (Rflam.org) (sc@rflam.org)
Titel: SV: Høring over lovforslag om skærpede betingelser for at opna ret til kontanthjælp
Sendt: 30-01-2024 17:07

Vi har ingen bemærkninger til lovforslaget om skærpede betingelser for at opna ret til kontanthjælp.

De skærpede betingelser vil medvirke til at udvide arbejdsstyrken.

Venlig hilsen

Søren Carne
Formand

Vallerndvænge 23
2960 Rungsted Kyst
tlf.: 2811 0020
mail: sc@rflam.org
web: www.rflam.org
Facebook: facebook.dk/rflam.org

VI HAR UNDERSKREVET
WWW.MANGFOLDIGHEDSCHARTER.DK

Fra: Leo Torp <lto@uim.dk>

Sendt: 29. januar 2024 17:25

Til: Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; ase@ase.dk; BM Postkasse <BM@bm.dk>; jurpost@businessdanmark.dk; BZlrneradet <brd@brd.dk>; bv@bornsvilkar.dk; kontakt@frie.dk; dak@danskeakasser.dk; ATP <pote@atp.dk>; Carina Christiansen <cac@star.dk>; Danske Advokater <mail@danskeadvokater.dk>; drc@drc.ngo; ds-sikker@socialraadgiverne.dk; dh@handicap.dk; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; fsr@fsr.dk; mfk@danskeadvokater.dk; dch@dch.dk; fa@fanet.dk; post@forhandlingsfaellesskabet.dk; info@humanrights.dk; info@jobraadgiverne.dk; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; info@velfaerdschefer.dk; lap@lap.dk; moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk; pf@psykiatrifonden.dk; redbarnet@redbarnet.dk; formand@retspolitik.dk; INFO@RIGSREVISIONEN.DK; S(Zlren Car(Zle (Rflam.org) <sc@rflam.org>; info@rodekors.dk; Radet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; atp@atp.dk; sand@sandudvalg.dk; landsforeningen@sind.dk; aeldresagen@aeldresagen.dk; dnir@siri.dk

Cc: Rikke Beksgaard Staal <rbs@bm.dk>; Anders Østergaard <aos@star.dk>; Nikolaj H(Zlst <nik@uim.dk>; S(Zlren Bisgaard <soeis@uim.dk>; Katrine Bang Nielsen <kbn@uim.dk>

Emne: Høring over lovforslag om skærpede betingelser for at opna ret til kontanthjælp

Til samtlige adressater

Se venligst vedlagte høring over lovforslag om skærpede betingelser for kontanthjælp.

Med venlig hilsen

Leo Torp
Specialkonsulent
Beskæftigelse og Dansk
Direkte telefon: +45 61 98 33 02
E-mail: lto@uim.dk

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Departementet

Slotsholmsgade 10
1216 KØbenhavn K
Telefon: +45 7226 8400
E-mail: uim@uim.dk
www.uim.dk

Dansk: [Behandling af dine personoplysninger](#)

Engelsk: [Processing of your personal data.](#)

Rådet for socialt udsatte
23. februar 2024

HØRINGSSVAR VEDR. SKÆRPEDE BETINGELSER FOR AT OPNÅ RET TIL KONTANTHJÆLP

Rådet takker for høringen, men kan ikke tilslutte sig lovforslaget for så vidt angår den del af den berørte målgruppe, som har andre problemer end ledighed. Rådet er bekymret for forslaget's konsekvenser for den del af målgruppen, der har, ofte alvorlige, sociale, sundhedsmæssige og/eller psykiske problemer.

Rådet støtter, at der med aftalen om et nyt kontanthjælpssystem indføres 100-procent tilskud til receptpligtig medicin, samt tilskud til børnefamilier for alle. Der vil dog, til trods for disse tilskud, stadig være meget store indkomstnedgange hos den berørte gruppe – særligt for de enlige.

Nedsættelsen af ydelsen begrundes i lovforslaget med, at borgere med ikke-vestlig baggrund, der har opholdt sig længe i Danmark uden at opnå fast tilknytning til arbejdsmarkedet, dermed tilskyndes til at komme i arbejde. For den del af målgruppen, som er aktivitetsparate ydelsesmodtagere, vil der dog være tale om mennesker med problemer ud over ledighed, som derfor ikke i tilstrækkelig grad kan handle på økonomiske incitamenter. Derfor er der en stor risiko for, at den lave ydelse ikke tilskynder til at komme i arbejde, men kun gør en stor gruppe mennesker fattigere.

- ▼ **Rådet anbefaler**, at ministeriet løbende følger konsekvenserne af den nedsatte ydelse for målgruppen, så det sikres, at indvandrere og efterkommere såvel som øvrige på SHO-ydelse ikke stilles markant dårligere med de nye ydelsesniveauer.
- ▼ **Rådet anbefaler**, at ministeriet evaluerer lovforslagets konsekvenser efter 3 år, ift. hvor mange mennesker, der er kommet i arbejde på baggrund af nedsat ydelse, samt hvor mange mennesker på mindstesats, der lever under fattigdomsgrænsen.

Med venlig hilsen

Formand for Rådet for Socialt Udsatte

21. februar 2024

Høringssvar vedrørende skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp

Røde Kors takker for at afgive høringssvar på lovforslag om *Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik – Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp*.

Lovforslaget udvider personkredsen, så omkring 10.000 personer (90% ikke vestlige indvandrere), som i dag modtager kontanthjælp- eller uddannelseshjælp i stedet skal overgå til selvforsørgelses- og hjemrejseydelse pr. 1. juli 2025, fordi de ikke lever op til kravet om mindst 2,5 års fuldtidsbeskæftigelse ud af de seneste 10 år. Udvidelsen af persongruppen omfatter alle, der er blevet folkeregistreret som førstegangsendrejst siden 2. april 1968, eller personer der har haft udenlandsophold i mere end på hinanden 12 følgende måneder og som ikke lever op til beskæftigelseskravet.

Røde Kors deler aftalepartiernes ambition om, at endnu flere flygtninge og indvandrere opnår en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Det er helt afgørende for deres muligheder for at blive selvforsørgende, lære dansk og deltage aktivt i det danske samfund. Derfor bistår vi med vores aktiviteter hver dag flygtninge og indvandrere i at komme tættere på en hverdag i beskæftigelse. Røde Kors mener dog ikke, at en udvidelse af personkredsen som fremadrettet skal modtage den lave selvforsørgelses- og hjemrejseydelse er den rette vej at gå i forhold til at sikre længerevarende fastholdelse på arbejdsmarkedet. Røde Kors har tidligere i en række høringssvar – bl.a. ved indførelsen af integrationsydelsen i 2015, ved nedsættelse af ydelsen og udvidelse af personkredsen i 2017 – udtrykt bekymringer ved den særlige ydelse. Både dengang og i dag har vi igennem vores frivillige integrationsindsats kunnet konstatere og dokumentere, at forældre fx har undladt at give deres børn nødvendig tøj eller undladt, at deres børn deltog i udflugter i forbindelse med fritidsaktiviteter, fordi de ikke har haft råd.

Siden har Rockwoolfonden i 2019 og 2020 dokumenteret, at integrationsydelsen (nu selvforsørgelses-, hjemrejse- og overgangsydelse) efter et år øgede andelen af mandlige flygtninge, der var i arbejde fra 10% til 13% efter det første år. Samt at indførelsen af ydelsen ikke viste nogen beskæftigelseseffekt for kvinderne¹. En anden undersøgelse af den daværende starthjælp, der også var en lavere ydelse end kontanthjælpen, viste, at den beskæftigelseseffekt, der var i starten, var forsvundet efter 9-10 år².

¹ [Integrationsydelse sender mandlige flygtninge hurtigere i job - ROCKWOOL Fonden](#)

² [RFF-NYT-Marts-2019_Starthjaelp-gor-flygtninge-til-Danmarks-fattigste.pdf \(rockwoolfonden.s3.eu-central-1.amazonaws.com\)](#)

Samtidig viser begge undersøgelser, at de lavere ydelser også har en række utilsigtede konsekvenser. En stor gruppe kommer ikke i job, men får i stedet reduceret deres disponible indkomst markant og bliver dermed Danmarks fattigste. Derudover betyder den lave ydelse, at færre kvinder deltager i integrationsindsatsen og børn af forældre på starthjælp integreres dårligere. De begynder fx sjældnere i dagtilbud og ender ofte også med markant kortere uddannelse, end hvis familien havde haft den højere kontanthjælp som sikkerhedsnet. Derudover har Røde Kors i forbindelse med uddeling af vinterhjælp til trængte børnefamilier dokumenteret, at mennesker, der lider store økonomiske afsavn, også risikerer at blive afskåret fra fritidsaktiviteter.

Udover de 10.000 voksne som overgår til selvforsørgelses- og hjemrejseydelse på baggrund af lovforslaget, så viser tal fra Beskæftigelsesministeriet, at de tilsammen har ca. 11.000 børn³, som også vil blive påvirket af de sænkede ydelser.

Med baggrund i ovenstående dokumentation mener Røde Kors ikke, at der er meget belæg for, at antallet af personer, der kommer i beskæftigelse, vil stå mål med de negative effekter, hvor lovforslaget vil øge antallet af fattige og få negative konsekvenser for integrationen.

Dette skal også ses i lyset af, at den udvidet målgruppe, som omfattes af lovforslaget, omfatter mennesker, der har været i Danmark i mange år, men hvor mange vil være langt fra arbejdsmarkedet. Røde Kors mener ikke, at yderligere økonomisk incitament er det redskab, som vil få denne gruppe i arbejde. De borgere, hvor af en del også vil være vurderet aktivitetsparate, vil ofte have en række udfordringer og her er det centralt, at de mødes af en helhedsorienteret og individuel tilrettelagt beskæftigelsesindsats, der tager hensyn til fx helbred og udgangspunkt i det, vi ved virker ift. beskæftigelse. Bl.a. faglig opkvalificering og sprogtræning⁴.

Derudover vil vi i Røde Kors bemærke, at det i en tid hvor rekordmange flygtninge er i beskæftigelse⁵ og hvor Danmark mangler arbejdskraft, er vigtigt at gøre nytte af alle de ressourcer og kompetencer, som kommer hertil. Det forudsætter dog, at flygtninge kan leve et aktivt og værdigt liv, hvor bekymringer om økonomi ikke overskygger alt, men hvor det betaler sig at gøre en ekstra indsats og der er overskud til fx at lære dansk og tage del i de lokale fællesskaber, der også kan understøtte vejen til job.

Med venlig hilsen

ANDERS LØDERIK
Generalsekretær

³ [Nye tal om kontanthjælpsaftale: 11.000 børn risikerer fremover at vokse op i fattigere hjem - Altinget - Alt om politik: altinget.dk](#)

⁴ [4639057 \(vive.dk\)](#)

⁵ [Rekordmange flygtninge er i arbejde \(da.dk\)](#)

SOS Racisme
Nørre Allé 7,
2200 Kbh. N.
sos@sosracisme.dk
www.sosracisme.dk

København, d. 25. februar 2024

Til Udlændingeministeriet!
Att.: uim@uim.dk;
cc: lto@uim.dk

SOS Racisme indsender hermed hørings svar på:

Lovforslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik (Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp)

Af høringsbrevet fremgår, at:

”Lovforslaget medfører, at omkring 10.000 skønnede personer vil opleve en væsentlig nedgang i ydelsen ved forslaget virkning den 1. juli 2025, **fordi de ikke på det tidspunkt vil opfylde kravet om fuldtidsbeskæftigelse** i mindst 2,5 år inden for de seneste 10 år som betingelse for fortsat at modtage uddannelses- eller kontanthjælp”. ”Lovforslaget skal træde i kraft den 1. juli 2024 og få virkning den 1. juli 2025”.

SOS Racisme synes at et lovforslag med det udtalte formål at fattiggøre 10.000 mennesker i Danmark og ikke engang bidrage til øget beskæftigelse, skulle regeringen ikke have fremsat!
Ifølge regeringens beregninger koster det 9 millioner kr. – uden man regner med at Danmark får noget ud af det!

Hvis man ikke kan gøre noget, der er godt for nogen, men kun vil lave ulykker for ikke at miste udlændingefjendtlige stemmer til konkurrerende partier, er det være bedre **ikke** at fremsætte forslaget. De berørte kan jo heller ikke selv lave om på datoen for, hvornår de kom til Danmark, eller nå at arbejde fuldtids 2,5 år frem inden 1. juli 2025!

SOS Racisme er også imod det endnu ikke fremsatte lovforslag om 37 timers arbejdspligt for kontanthjælpsmodtagere, som heller ikke synes at have noget formål udover det ovennævnte, som vil fattiggøre endnu 10.000 mennesker; men det har vi ikke set fremsat endnu, men vil bede om at få det tilsendt i høring.

Hvis formålet derimod er at få en del af de 2 x 10.000 mennesker, der ellers bliver fattiggjort, i gang på arbejdsmarkedet, og dermed få fat i noget af den arbejdskraft, vi mangler i Danmark i dag, har vi et bedre forslag her:

Brug gulerødder i stedet for pisk! Vis anerkendelse og respekt for autonomi!

Og - både for de psykisk syge unge, der har brug for uddannelseshjælp, og for andre med psykisk sygdom eller lavt selvværd: Bliv ved med at støtte dem til de har nået deres mål, så de kan få den sejr, de har fortjent! Fx gennem en mentorordning eller lignende:

- Giv kontanthjælpsmodtagere ret til at tjene et større beløb end nu, som ikke modregnes i kontanthjælpen, uddannelseshjælpen, etc.,
- Hvis vedkommende er under 30 år uden en afsluttet erhvervsuddannelse, og ønsker og vurderes parat til en egnet uddannelse, men ikke har kunnet leve op til et krav om 225 timers arbejde, så drop kravet!
- Brug det, at der findes så mange ubesatte jobs i rigtige stillinger rundt om, som løftestang til at hive folk ind på arbejdsmarkedet i sådanne jobs, - i starten på deltid, hvis det ønskes, da det må være mere overskueligt til en begyndelse, hvis man har været langvarigt uden for arbejdsmarkedet. Herefter vil mange- eller i alt fald nogle – kunne trække op i tid. Det vil have den fordel, at der er tale om rigtige jobs på det rigtige arbejdsmarked, med krav og forventninger og forhåbentlig også nyttiggørelse af den ansatte. I den private sektor, vil der i en del tilfælde formentlig være mulighed for at fortsætte, ligeledes i nogle ansættelser i den offentlige sektor. Evt. kunne man aftale en kort praktik – fx to ugers prøvetid eller en måneds, betalt af kommunen, så arbejdsgiveren og arbejdstageren kunne se jobbet og hinanden an.
- Lav kvalificerede mentorordninger – evt. med fælles mødefora!
- Tag en grundig samtale med kontanthjælpsmodtageren først om hans/hendes egne behov og økonomi, og ønsker til et job, og om hvad der skal til for at ændre situationen
- Og om evt. børnepasning, pleje af et sygt familiemedlem, psykisk sygdom, evt. selvværd, misbrug, traumatisering, anden sygdom eller andre problemer fx lavt selvværd eller sprog, der kan stå i vejen for selv at finde et arbejde
- Mange udlændinge har et fint eller et tilstrækkeligt ordforråd og korrekt sætningsopbygning, men kan have svært ved udtalen på dansk. For mange kunne det forbedre ansættelsesmulighederne, hvis de trænede dette intensivt, og lærte at tale et meget tydeligt og langsomt dansk. Det gælder oftest uanset, hvilket land de kommer fra
- Afskaf de obligatoriske samtaler om reintegrationsbistand, da de er nedværdigende og opleves som trusler, og som om man ikke tror på dem. Nogle flygtninge kan ikke holde dem ud og undværer hellere kontanthjælpen og samtalen, fordi den reaktiverer deres PTSD. Hvis folk selv vil flytte til hjemlandet, har de jo lov til at spørge om det.
- Forsøg at undgå de alleralvorligste sammenbrud, som kan sende folk ud i hjemløshed.

Det meste af det er man vel vant til at gøre i jobcentrene, men for dem, der er længst ude, skal der måske en særlig støtte til.

Hvis man ikke laver særregler for unge med psykiske lidelse, der søger uddannelseshjælp eller kontanthjælp, overtræder man formentlig et **forbud mod diskrimination af handicappede**. Tilsvarende gælder for folk over 30 år med psykiske lidelser, og som søger kontanthjælp, de har hidtil kunnet fritages for krav om 225 timers arbejdspligt i udstøttet job. Efter at pension for disse grupper i årevis næsten ikke var en mulighed, ser den ud til at være blevet det igen. For de allermost syge er det jo en mulighed, men for mange, der er mindre syge, kunne flexjob være et bedre tilbud – medmindre da, man vil gøre brug af vores forslag?

Da lovforslaget ikke selv nævner det, må man spørge, hvad resultaterne er fra lovændringen med de tilsvarende krav i 2018 for folk, der var indrejst første gang siden 2008. Er resultaterne herfra overhovedet gjort op og har det været regnet ud – måske bare fra en stikprøve – om der er kommet flere i arbejde af den grund? Eller har det kun resulteret i fattiggørelse, inkl. flere fattige børnefamilier?

Hvilken hjælp vil man fra starten af tilbyde kommunerne, som skal i gang med endnu et ørkesløst kontrolarbejde kun 6 år efter lovændringen i 2018, og kontrollere dokumentation i lange baner for beskæftigelse såvel som opholdskrav i Danmark?

Hvordan vil man have at folk skal kunne huske hvornår de har været i udlandet de sidste ti år – og hvor længe?

Vedrørende det årlige timetal er det jo beregnet som 37 timer x 52 (uger/år) x 2,5 = 4.810 timer. De ansatte har normalt 5 eller 6 ugers ferie med løn eller ferieløn, men er der taget højde for, at folk, der er timelønnede, og som fx ernærer sig ved at holde foredrag, undervisning som løst ansatte timelærere, vagter, vikarer, mv. også skal have timer nok til at dække ferien ind ved de 2 ½ års fuldtidsarbejde på 10 år?

Som ved lovforslaget dengang, må vi fortsat sige, at det er fortsat diskriminerende. Det er derfor at EU og EØS ikke vil kunne acceptere det, fordi det går ud over borgerne i deres medlemslande. Og Danmark vil her hellere undgå en retssag ved EU-domstolen, da den erfaringsmæssigt kan medføre store bøder og omkostninger og genere Danmarks ry.

Og – hvordan vil man behandle flygtninge – og den aktuelt største flygtningegruppe, nemlig fordrevne fra Ukraine? Det oprindelige forslag fra 2018 var bl.a. beregnet for flygtninge, der var kommet hertil siden 2008. Flygtningene kommer jo ikke til at blive behandlet – ”på lige fod” med de fleste kontanthjælpsmodtagere i Danmark, men får aktuelt SHO-ydelse.

Vi betragter forslaget som udlændingefjendtligt over for ”ikke-vestlige”, som er den gruppe, som det – ifølge indledningen i lovforslaget – især skal ramme. Og de såkaldt ”ikke-vestlige” skulle angiveligt udgøre cirka 90% af de cirka 10.000 mennesker, det vil ramme - og måske udgør de også 90% af de 10.000 i forslaget: *Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne.*

Vi vil lige minde om, at FN's Racediskriminationskomité, CERD efter eksamination af Danmark i 2021 skrev, at ringere behandling af gruppen: ”Ikke-vestlige” udgjorde diskrimination i Racediskriminationskonventionens betydning og altså overtrådte konventionen. Det var en af de ting, de pålagde Danmark at følge op på i næste rapport til CERD. CERD's rapport kan ses her, og 3 punkter er vist i høringsvaret: <https://drive.google.com/drive/folders/1Po9G9uqKjo07BmXHpcfdgnuWnGa1wDj4>

“The “parallel society” plan¹². The Committee is concerned that the package of laws previously known as “Ghetto package” has a discriminatory impact on ethnic minorities. The Committee is also concerned that, under these laws, although areas classified as “vulnerable” have already met at least two of four detailed socio-economic criteria, the additional criterion of having at least 50 percent of “non-Western” residents leads to such vulnerable areas being classified as “parallel societies” and to the application of more restrictive rules, thus adding a discriminatory ethnic and racial element to these laws, which can result in stigmatization in various areas of life, such as employment, housing and access to services (art. 3, 5).

13. The Committee recommends that the State party:

- (a) Refrain from using the percentage of immigrants and their descendants from “non-Western” countries in a certain area as a basis for applying stricter laws and measures;
- (b) Undertake a comprehensive review of the impact of the laws and regulations under its programmes to address “parallel societies” and amend or repeal any provisions that directly or indirectly discriminate against any groups under article 1 (1) of the Convention, including with respect to their right to housing, employment, education, or equality before the law.

Paragraphs of particular importance

44. The Committee wishes to draw the attention of the State party to the particular importance of the recommendations contained in paragraphs 11 (use of terms “Western” and “non-Western”), 13 (c) (the “Parallel society” plan) 19 (c) (hate crime and hate speech) and 21 (a) (racial profiling) above and requests the State party to provide detailed information in its next periodic report on the concrete measures taken to implement those recommendations”.

Det aktuelle forslag her rummer nogle forblommede sætninger om **at skabe ens regler, uanset hvornår man første gang er komme til Danmark efter 2. april 1968 – dvs. for 56 år siden og til i dag**, nu, så det er ikke kun dem, der er kommet hertil efter 2008, der skal have erstattet kontanthjælpen med en SHO-ydelse. Men dels går EU og EØS-borgere fri, **for EU og EØS accepterer ikke diskrimination af deres borgere. Dels vil de, der er kommet til Danmark efter EU-reglerne om arbejdskraftens frie bevægelighed gå fri.**

Vedrørende: Indførelse af et beskæftigelseskrav for ret til uddannelses- eller kontanthjælp

At man skal have arbejdet mindst 2½ år i Danmark før man kan få uddannelseshjælp eller kontanthjælp er der ingen grund til! Det gælder ikke for EU/EØS-borgere, og regeringen vil helst heller ikke ramme danske statsborgere, især ikke, hvis de har tilknytning til Danmark:

”En dansk statsborger, der efter sin tilbagevenden til Danmark fra et ophold i et andet EU-/EØS-land hverken opfylder opholdskravet eller har opnået arbejdstagerstatus, har alligevel ret til uddannelses- eller kontanthjælp, hvis personen har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark.”

”Det beror på en konkret vurdering, om en dansk statsborger har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark. I vurderingen af tilknytning kan følgende kriterier indgå:

- Samlet ophold i Danmark set i forhold til varigheden af ophold i andre EU-/EØS-lande

- beskæftigelse i Danmark eller øvrige økonomiske bånd til Danmark
- nære familiemedlemmer i Danmark
- taget grundskole og/eller uddannelse i Danmark
- dansk kundskaber
- sociale bånd til Danmark"

DET er da diskrimination af rang! og må være forbudt efter EMRK art. 14. Men dette spørgsmål er slet ikke drøftet i lovforslagets kommentarer, måske fordi juristerne ved, at det ikke holder vand.

I vores høringsvar til lovforslag i 2018 anførte vi, at selve den antagelse, at hvis man ikke har haft en indtægt en måned, så har man nok ikke været i Danmark – den er ikke rigtig. Nu er det højst to måneder man må være i udlandet et år, for at det ikke skal tælles med til den samlede tid i udlændighed. Vi vil derfor fastholde, at Stavnsbåndet er ophævet for mange år siden, og at man kan være en lige så god arbejdskraft, mens man er i Danmark, hvis man har boet i udlandet en tid, som hvis man ikke har! Måske endda en bedre arbejdskraft, hvis man også har lært noget i udlandet?

I øvrigt anses det som noget "dansk" blandt unge mennesker, efter afsluttet – eller uafsluttet ungdomsuddannelse eller skoleuddannelse - at tage et sabbatår for at rejse ud i verden uden for Danmark og få udvidet sin horisont – enten ved at rejse rundt, arbejde frivilligt, eller tage et halvt eller et helt år af sin uddannelse i udlandet! Det sidste er rent faktisk noget, som en tidligere regering ledet af Socialdemokratiet i samarbejde med universiteter og EU har opfordret til. På en sådan rejse kan man lære noget både om Danmark, ved at måtte undvære den sociale sikring en periode, og om det eller de lande, man rejser ud i.

Mange rejser ud for deres arbejde. For mange andre mennesker, er det andre forhold der gør at man rejser til udlandet en tid: fx hvis man er gift/bor sammen med en udlænding og familien gerne vil lære begge lande at kende for bedre at kunne vælge hvor man ender med at ville bo; eller fordi man ønsker at ens børn skal kunne begge sprog og lære begge kulturer at kende; eller af hensyn til familie, som man føler sig forpligtet til at hjælpe og støtte i det andet land. Eller af hensyn til sig selv, fordi man har behov for at være mere hos sine venner og sine kære. Andre har haft behov for længere udlandsophold, fordi de har adopteret et barn fra landet, og har skullet være der i en længere periode. Og atter andre har bare haft lyst til at se noget nyt og andet.

Hvorfor skal man straffes med at få frataget rettigheder af den grund?

Er det ikke et frit land, vi lever i?

Konklusion:

SOS Racisme advarer mod at gennemføre lovforslaget fordi det er fattiggørende, diskriminerende og i modsætning til borgernes interesser og deres mulighed for frit at vælge, hvordan de vil leve livet.

Danmark har ikke noget ud af endnu engang at fattiggøre de 90% "ikke-vestlige" med SHO-ydelser, det er **indirekte diskrimination**.

At stille et opholdskrav som det nævnte siden 1968, er direkte diskrimination, af to grupper:

udlændinge der er ankommet siden 1968 – heriblandt de fleste af de flygtninge, der bor i Danmark, hvoraf en stor del har PTSD og derfor kan have særlige behov i deres arbejdsliv;

og af de danskere, der har været uden for landet i over et år af de sidste ti år.

Og at man kan undgå det for danske statsborgere, hvis man tager hensyn til seks kriterier om tilknytning til Danmark, + evt. endnu andre, som formentlig er opfyldt af de fleste, der er opvokset i Danmark, kan også tolkes som direkte diskrimination.

Hvis personer med langvarig sygdom – hvad vi tror mange af de 10.000 har – ikke undtages eller gives særlige vilkår med nedsat tid, etc., kan det også overtræde forbuddet mod **diskrimination af handicappede**.

Vi tror, man meget bedre kan bidrage til Danmarks interesser og samtidig undgå diskrimination ved at bruge vores forslag - i stedet for det aktuelle lovforslag, hvis vi ønsker en endnu større arbejdsmarkedsdækning i øjeblikket. Den er rent faktisk steget meget de sidste år, især hos unge.

Når regeringen ikke har fortalt eller opgjort, hvad det tidligere lovforslag har medført af **ulemper: fattiggørelse og udsættelser af boliger**, og **fordele: ekstra arbejdskraft gennem ansættelser af de folk**, der var berørt af det nævnte forslag fra 2018, enten som fuldtids- eller deltidsansatte, gerne omregnet til personår i fuldtidsbeskæftigelse: **Er det fordi, der ikke er nogen gevinst at skrive om?**

Venlig hilsen,

For SOS Racisme,

Anne Nielsen, Talsperson